

Alkotmánybíróság
Encsi Járásbíróság útján

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: TV/ 0 0 0 1 7 - 0 / 2023		
Érkezett: 2023 JAN 06.		
Érkezés módja		
☒ POSTÁN	☐ @	EGYÉB:
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda:

Alulírott [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Miskolci Törvényszék 2022. szeptember 20. napján kelt 2.Pf.20.637/2022/4. számú ítéletének alaptörvényellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

Indítványom indokolásaként az alábbiakat adom elő.

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A [REDACTED] Zrt. hitelezőként 2007. szeptember 19. napján [REDACTED] számon gépjárműfinanszírozási célú kölcsönszerződést kötött [REDACTED] mint adóssal. A szerződés biztosítékként [REDACTED] 2007. szeptember 24. napján vállalt készfizető kezességet, míg én 2011. június 19. napján a készfizető kezességvállalási nyilatkozat aláírásával szintén készfizető kezességet vállaltam az adós hitelező felé fennálló, fent hivatkozott szerződésből eredő tartozásának mindenkori esedékes része és annak járulékaik erejéig.

A kölcsön összege 3.549.000,- forint, futamideje 120 hónap, a havonta esedékes törlesztőrészek összege 37.194,- forint, míg az induló ügyleti kamatláb 4,74 %, a THM mértéke pedig 5,41 % volt.

A [REDACTED] Zrt. elvégezte az elszámolást a DH2 törvény alapján, mellyel szemben adós panasszal nem élt. Az elszámolás során a [REDACTED] Zrt. 617.168,- forint fogyasztói követelést állapított meg az adós részére, az elszámolás szerint az elszámolás 2015. február 1-jei fordulónapján a tőketartozás összege 3.507.350,- forint volt.

A 2015. december 4. napján kelt forintosítási értesítőben a hitelező arról tájékoztatta az adóst, hogy az egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintra átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2015. évi CXLV. törvényben előírt kötelezettségének eleget téve a szerződésből eredő, devizában nyilvántartott tartozás forintra váltása érdekében a szerződés módosítását kezdeményezi. A forintosítási értesítő 2. oldalán található táblázat szerint a forintosításkor devizában nyilvántartott még nem esedékes követelés összege (deviza és Ft.) 10.710/3.076.022., valamint a forintosítást követően a hitelező összes követelése

3.251.419,-Ft. Az adós a szerződésmódosítási ajánlatot nem utasította vissza, valamint a szerződést sem mondta fel.

2016. március 22. napján a hitelező azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést. A felmondás szerint a tartozás 3.297.633,- forint volt. A Fővárosi Törvényszék Cégbírósága a Cg.01-10-043394/314. számú végzésével megállapította a hitelező (jogelőd) társaság törlését és beolvadását [REDACTED] k Zrt-be [REDACTED]. A [REDACTED] Zrt. és az [REDACTED] Zrt. között 2020. április 15-i hatállyal engedményezési szerződés jött létre a kölcsönszerződésből eredő követelés tekintetében. Az [REDACTED] Zrt. keresetével a Ptk. 523. §-a alapján 3.251.419,-Ft tőke és járulékai, valamint perköltségek megfizetésére kérte az adóst, kezestársamat és engem kötelezni.

Védekezésünk részeként nem csupán érvénytelenségi kifogásunk volt, hanem arra is hivatkoztunk, hogy a perbeli szerződés kirovó pénzneme forint, ezért mi forintban adósodtunk el, aminek okán a szerződés aligha lehet deviza alapú szerződés. Az, hogy mi esetlegesen devizában adósodtunk volna el, a forintosítási értesítőben került először, ugyanis annak tartalma szerint a forintosításkor devizában nyilvántartott még nem esedékes követelés összege 3.076.022 CHF volt. Azt megelőzően a törvényi (részletes) elszámolásban egyetlen deviza összeg sem került rögzítésre, noha az 58/2014. (XII. 17.) MNB rendelet 2. § (8) bekezdése alapján a részletes elszámolás tartalmazza az elszámolás számszaki ellenőrzéshez szükséges, teljes körű levezetést, valamint az elszámolás során figyelembe vett valamennyi adatot. A peres eljárásában a felperes által csatolt kimutatások a devizában fennálló követelés alakulását szintén nem tartalmazták, a peres eljárásban - arra irányuló többszöri indítványunk eljár bíróságok általi teljes figyelmen kívül hagyása mellett – még arra sem került fel adat, hogy mekkora CHF összegű volt a nyilvántartásba vett kölcsönösszeg, így azzal, hogy a forintosítási értesítőben – első ízben – deviza összeg került feltüntetésre, a követelés összecszerűség aligha került bizonyításra.

Vitattuk továbbá a kereset összecszerűségét is, az eljárás során több ízben is indítványoztuk felperes nyilatkozatát tekintetben, hogy a szerződésből eredő, devizában meghatározott követelésének összege hogyan alakult havonta a szerződés megkötésétől a szerződés felmondásáig, e körben azt, hogy számszakilag és ellenőrizhető módon vezesse le, hogyan alakult a devizában meghatározott követelés összecszerűsége hónapról-hónapra az általunk megfizetett törlesztő részletek következtében. Ilyen kimutatás csatolására az Encsi Járásbíróság egyébként kifejezetten fel is hívta a felperest, aki a kért kimutatást egyébként nem csatolta.

A szerződés deviza alapúságának vitatása tehát az összecszerűség körében lett volna vizsgálendő, ugyanis a per iratai között mindössze egyetlen egyszer, a forintosítási értesítőben szerepelt devizában meghatározott követelés, az azonban több, mint 8 évvel a kölcsönszerződés megkötése után keletkezett és a tartozás összecszerűségét is kizárólag erre az időpontra rögzíti. Márpedig ha a kölcsönösszeg nincs devizában meghatározva és a szerződés megkötését követően 8 évvel közölnek a fogyasztóval egy CHF-ben fennálló, ellenőrizhetetlen tőkeösszeget, azt vitatni sem lehet.

Az Encsi Járásbíróság 2022. április 4. napján kelt 1.P.20.081/2021/24. számú ítéletével a keresettel egyezően marasztalt bennünket. Az elsőfokú ítélet a szerződés deviza alapúságával és a kereset összecszerűségével kapcsolatban az alábbiakat rögzíti:

„[33] Ennek kapcsán a járásbíróság elsődlegesen kiemelten hivatkozik arra, hogy az I.r. alperes aláírásával ellátott perbeli [REDACTED] számú hitelszerződésnek nevezett, de valójában tartalma alapján kölcsönszerződésnek minősülő megállapodásban a kölcsön főbb paraméterei között a megvásárlandó gépjármű finanszírozásának feltételei körében feltüntetésre került, hogy a kölcsön változó kamatozású svájci frank alapú hitel. A Kúria Polgári Kollégiumának 1/2016. számú polgári jogegységi határozatának 1. pontja szerint a devizaalapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált Általános Szerződési Feltételeket is – a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor az akkor irányadó árfolyam figyelembevételével. A fenti határozat IV/1. alpontja szerint az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelmény – figyelemmel a jogegységi határozat indoklásának III/1. c) és d) pontjában foglaltakra – akkor teljesül, ha a III/2. pont szerinti szerződés legalább a kirovó pénznem megjelölését (pl. svájci frank, euró, japán jen) tartalmazza. A szerződésnek ugyanakkor nem érvényességi kelléke, hogy – akár naptárszerű megjelöléssel, akár más egyértelmű meghatározással (pl. a folyósítást megelőző napon) – megadja az irányadó átszámítási időpontot. Ez utóbbi ugyanis – a felek eltérő rendelkezésének hiányában – ipso iure a folyósítás napjában rögzül az rPtk. 231. § (2) bekezdésében írtakra tekintettel.

[34] A felek közötti kölcsönszerződés egyedi részének különösen a 6., 7., de a 9. pontja alapján is a szerződést kötő felek akarata egyértelműen devizaalapú szerződés megkötésére irányult. A szerződést kötő felek közötti devizaalapú szerződés részleteit a szerződés részévé vált Üzletszabályzatnak a finanszírozás pénzügyi feltételeit szabályozó 18. pontjában foglalt rendelkezések részletezik, illetőleg tartalmazzák. A járásbíróság ezen alperesi hivatkozással kapcsolatban arra is felhívja a figyelmet, hogy a felperes jogelődjének 2015. március 16. napján kelt törvényi elszámolólevele, annak 2. oldalán az elszámoláshoz kapcsolódó információkat tartalmazó táblázatos részében bár mind az elszámolás előtt, mind pedig az elszámolás fordulónapját követően a nyilvántartás devizanemében fennálló lejárt, illetőleg nem esedékes tőketartozásokat magyar forintban rögzíti, ugyanakkor a táblázat alatt kettő csillaggal jelzeten utal arra, hogy a forintösszegekben kifejezett tartozás az elszámolás időpontjának megfelelő árfolyamon került meghatározásra és megjelölésre.

[35] Szintén a felperes jogelődje, illetőleg az I.r. alperes közötti devizaalapú szerződés létrejöttéről utal a forintosításról szóló 2015. december 4. napján kelt levél 2. oldalán található azon táblázatos bejegyzés, mely szerint a táblázat annak 3. sorában feltünteti az I.r. alperes nyilvántartott, még nem esedékes tartozásának összegét devizában, tehát svájci frankban, valamint forint összegben is. A járásbíróság ennek kapcsán arra is felhívja a figyelmet, hogy önmagában már ezen forintosításra vonatkozó tájékoztató levél megküldése is a felperes jogelődje részéről az I.r. alperes részére szintén amiatt vált indokolttá, mivel az I.r. alperes tartozásának nyilvántartási devizaneme svájci frank volt.

[36] A bíróság ennek kapcsán hivatkozik arra, hogy kizárólag ebben a körben, abból a célból, hogy az alapul szolgáló szerződés devizaalapúsága egyértelműen megállapítható legyen, adott a 2022. január 12. napján megtartott érdemi tárgyalást elhalasztó végzésében felhívást a felperes felé, hogy az alapul szolgáló kölcsönszerződésben foglalt svájci frank devizanemben vezesse le, hogy a szerződés forintosításáig az alperes által teljesített egyes részteljesítéseket milyen árfolyamon számolta el a felperesi jogelőd tőkére, kamatra, illetőleg költségre. A felperes a bíróság álláspontja szerint ezen felhívásnak nagyobb részt eleget tett, bár az induló kölcsön összegszerűségét svájci frank devizanemben nem határozta meg, azonban a tőketartozás alakulása a bíróság álláspontja szerint is devizában nyomon követhető akként, hogy amikor történt egy ügyfélbefizetés, ahhoz tartozik az elsőként becsatolt táblázatban egy árfolyam és a forintban kimutatott összeg elosztva a teljesítés időpontjában kimutatott svájci frank árfolyammal, adódik a tőketartozás aktuális állása devizában. A második táblázatban tételesen szerepelnek továbbá az I.r. alperes befizetései is, illetve, hogy azt a felperesi jogelőd miként számolta el tőke- illetve kamatteljesítés szerinti bontásban.

[37] A bíróság ezen túlmenően felhívja a Kúria Polgári Kollégiumának 6/2013. számú Polgári jogegységi határozata III/1. alpontjában foglalt indoklást, mely szerint a devizaalapú kölcsön mögött, figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra, devizaforrás áll. Annak vizsgálata tehát, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e devizaforrás, lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben. Ennek megfelelően a bíróság a fent hivatkozott összegszerűségre vonatkozó felhívásával csak arra kívánt megnyugtató bizonyítást kapni a felperes részéről, hogy a követelésének alakulása a szerződés megkötésétől kezdődően svájci frank alapon, tehát a nyilvántartás devizanemében is nyomon követhető.”

Jól látható, hogy a Bíróság elsődlegesen a szerződés 6. pontjában rögzített elnevezés alapján minősítette a szerződést deviza alapú szerződésnek, ahelyett, hogy megállapítását a 6/2013. számú PJE határozatra alapította volna, azaz a szerződés teljes tartalmát vizsgálta volna. Egyebekben pedig az Üzletszabályzat 18.3.3. pontja azt rögzíti, hogy lehetőség van arra, hogy ügyfél a Budapest Autónál deviza alapú Szerződése alapján fennálló hátralévő tőketartozásának Forint-alapra történő konvertálását kezdeményezze a következő törlesztőrészlet esedékességével. Ehhez az Üzletszabályzat egyébként a 18.3.3. pontban rögzíti is az alábbi képletet azzal, hogy a hátralévő tőke- illetve esetleges kamattartozás árfolyam-különbözete lejárat előtti teljes körű előtörlesztés, illetve megszűnés esetén egy összegben esedékessé válik, és a következőképpen határozható meg:

Hátralévő tartozás összege x (teljesítési árfolyam - bázis árfolyam)
bázis árfolyam

A fenti képlet tehát nem forintosítást jelent, hanem a hátralévő tőke- illetve esetleges kamattartozás árfolyam-különbözetének számítását, amire semmi szükség nem lenne abban az esetben, ha a kirovó pénznem eleve CHF lenne. (Ez egy olyan költség, ami nem a főszolgáltatás körébe tartozik és nem a kirovó és a lerovó pénznem eltéréseiből fakad, hanem ún. generált költség.) Ha a hátralévő tőketartozás összege deviza lenne, abban az esetben a fenti képletben rögzített számítás elvégzését követően is deviza összeget kapnánk.

Fontos, hogy a Bíróság a CHF kölcsönösszeg tényleges meghatározása, valamint a CHF tőketartozás levezetésének hiányában, megnyugtatóan volt képes állást foglalni abban a

kérdésben, hogy a követelésének alakulása a szerződés megkötésétől kezdődően svájci frank alapon, tehát a nyilvántartás devizanemében is nyomon követhető, noha a felperes ilyen kimutatást egyáltalán nem csatolt, mi pedig ezt igen határozottan vitattuk.

A Járásbíróság az összecszerűség körében az **F/15 és F/16 alatt csatolt kimutatást vette alapul**, marasztalásunkra azok alapján került sor. A devizában elviekben fennállt követelés alakulását felperes nem vezette le felhívás ellenére sem. Már a fenti indokolásból kitűnik egyébként az, hogy a Járásbíróság figyelmen kívül hagyta a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 3. § (2) bekezdését.

„[53] Az alperes kereseti összecszerűségét vitató nyilatkozata alapján a járásbíróság maga is osztotta ugyanakkor azon felperesi hivatkozást, hogy az egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintra átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2015. évi CXLV. törvény (Forintosítási törvény) 13. § (1) bekezdése tartalmazott arra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket a még élő devizaalapú kölcsönszerződésekre vonatkozóan, hogy az I.r. alperes a részére nem vitásan megküldött, az alapul szolgáló kölcsönszerződés forintra átváltott, módosított szövegének kézbesítését követő 30 napon belül nyilatkozhatott arról írásban, hogy a szerződésmódosítást nem fogadja el, vagy pedig jogosult volt azt írásban felmondani.

[54] A forintosítási törvény 13. § (5) bekezdése szerint, ha a fogyasztó határidőben nem élt az (1) bekezdésben foglaltakkal, úgy kell tekinteni, hogy a pénzügyi intézmény által megküldött, e törvény rendelkezéseinek megfelelő szerződésmódosításra vonatkozó ajánlatot teljeskörűen elfogadta, és a szerződés közös megegyezéssel módosult.

[55] Az rPtk. 226. § (2) bekezdése tartalmazott egyébként ezzel kapcsolatban a polgári jogi viszonyokra irányadó anyagi jogi jogszabályi rendelkezéseket, mely szerint jogszabály a hatálybalépése előtt megkötött szerződések tartalmát csak kivételesen változtathatja meg. Ha a szerződés megváltozott tartalma bármelyik fél jogos érdekét sérti, a fél kérheti a bíróságtól a szerződés módosítását vagy – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a szerződéstől elállhat.

[56] Jelen esetben a speciálisnak tekinthető jogszabályi rendelkezés alapján az I.r. alperes jogosult volt a szerződés módosítását nem elfogadni, vagy pedig azt írásban felmondani. Maguk az alperesek sem vitatták azt meghatalmazott képviselőjük útján, hogy az I.r. alperes elutasítással a kezdeményezéssel szemben nem élt, így a járásbíróság álláspontja szerint is az alapul szolgáló devizaalapú kölcsönszerződés módosult a megküldött tartalomnak megfelelően. Ekként 2015. november 12. napjával az I.r. alperes tartozása a megküldött [REDACTED] azonosítóra változott megállapodásnak megfelelően 3.251.419.-Ft-ra változott, a szerződés éves ügyleti kamata 4,54 % lett, a futamidő pedig 84 hónap, míg az egyes fizetendő törlesztőrészletek összege 45.256.-Ft-ra változott.

[57] Nem volt az vitatott az I.r. alperes részéről, hogy még a törvényi elszámolólevél mellékletéből kitűnően 2015. január 15-én történt részéről az utolsó befizetés, amely egyébként a 2022. február 14. napján becsatolt két táblázat adataiból is megállapítható volt, továbbá megállapítható volt az is, hogy ezt követően további teljesítés sem a forintosításig,

sem azt követően pedig a módosult tartalommal bíró kölcsönszerződés felmondásáig szintén nem történt.

[58] A bíróság álláspontja szerint egyértelműen megállapítható volt a hivatkozott forintosításról szóló levél módosult szerződésmellékletéből valamint a felperes keresetleveléhez mellékelte 2016. március 22. napján kelt felmondóleveléből, továbbá a szintén a felperesi keresetlevelével mellékelte 2020. április 28. napján kelt közös engedményezésről szóló értesítőleveléből, hogy a módosult szerződés négy hónappal későbbi felmondása időpontjában az I.r. alperes tartozása 3.297.633.-Ft volt teljes egészében, amely akként jött ki, hogy ez részben állt 3.251.419.-Ft módosult tőketartozásból, valamint a forintosítástól a szerződés felmondásáig számított évi 4,54 %-os mértékű ügyleti kamatnak megfelelő 45.674.-Ft-ból, továbbá a felmondólevelében szereplő 540.-Ft késedelmi kamatból. Gyakorlatilag ez a felmondott követelés került egy az egyben engedményezésre 2020. április 15-i hatállyal jelen eljárás felperese részére, amihez még hozzáadódott a felmondást követő naptól az engedményezés napjáig az alapul szolgáló szerződésben foglalt, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatának megfelelő 244.652.-Ft lejárt késedelmi kamattartozás. Ezekre azösszegekre figyelemmel a bíróság a felperes keresetét annakösszege vonatkozásában is kellően átláthatónak, követhetőnek találta.

[59] Az alperesek meghatalmazott képviselőjük útján alapvetően a keresetösszege tekintetében többszörösen hivatkoztak arra, hogy mivel az árfolyam-különbözetet az alapul szolgáló szerződés költségnek minősíti, ezért az nem tőkésedhet, ekként az alaptalanná teszi ily módon a felperesi keresetösszege. Ezzel szemben a bíróság is arra az álláspontra helyezkedett, hogy bár az alapul szolgáló szerződéshez tartozó Üzletszabályzat 17.3. alpontja az árfolyamkülönbözetet költségnek nevezi, azonban a szerződés teljes tartalmát tekintve megállapítható, hogy az árfolyamkülönbözet egyrészt az esedékes törlesztőrészekösszege növeli, másrészt pedig ráakódik a teljes hátralékos tőketartozásra is. Ennek kapcsán részletes rendelkezést tartalmaz a perbeli szerződés úgy annak egyedi része is a 7. pontjában, illetőleg ezen túlmenően részletező szabályozást a vonatkozó Üzletszabályzat 18.3.2.-3.-4. pontjaiban, amik a fentieket egyértelműsítik.”

Jól látható, hogy a felperes által csatolt kimutatás mellett a Bíróság a keresetösszege tekintetében a forintosításról szóló levél módosult szerződésmelléklete, a felmondás tartalma, valamint az engedményezési értesítő tartalma alapján vizsgálta, azt azok alapján is alátámasztottnak tekintette, ugyanakkor a mi érvelésünket nem fogadta el. Utalok arra, hogy a felmondás a hitelező egyoldalú nyilatkozata, az abban foglalt összegeket a peres eljárás során vitattuk (ez bizonyítást igényelt volna), míg az engedményezésről szóló értesítőlevelét szintén - a részünkre megküldött - egyoldalú nyilatkozat, aminek tartalmát szintén következetesen vitattuk.

Fellebbezésünkben előadtuk, hogy az elsőfokú eljárásban vitattuk azt, hogy a perbeli szerződés kirovó pénzneme CHF lett volna, ugyanis:

- a felperes által a Bíróság felhívására benyújtott, F/15-F/16 alatt csatolt kimutatás a kirovó pénznem (CHF) alakulását nem tartalmazza, de a kölcsönösszege még forintban sem tartalmazza, abból pedig, hogy abban a törlesztésekösszege forintban és devizában is feltüntetésre került, még nem látszik a kirovó pénznem alakulása, azaz a jelen perben érvényesített tőkekövetelésösszege,

- a kimutatás az aktuális árfolyamot csak a havi fizetendő kötelezettséggel kapcsolatban rögzíti, abból a tőketartozás alakulása aligha állapítható meg, ráadásul a tisztességtelennek minősített akt. árfolyammal kalkulál,
- a kimutatás utolsó tőke és kamat előírásokat devizában rögzítő oszlopa semmilyen formában nem következik a szerződésből.

Fellebbezésünkben arra is utaltunk, hogy mivel a kereseti követelés összegét is vitattuk, ezért a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperesnek bizonyítania kellett volna keresete összegszerűségét. A bírói gyakorlat szerint a felperes pénzügyi intézmény feladata – tényállítási és bizonyítási kötelezettsége alapján – a fogyasztó tartozásának összegszerű, tételes és ellenőrizhető levezetése (Kúria Gfv.VII.30.254/2018/7.), és csak a bizonyítékokkal kellően alátámasztott, nyomon követhető számszaki levezetést tartalmazó felperesi elszámolás szolgálhat a bíróság ítéltetése alapján (Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.679/2017/6.).

Fellebbezésünkben azt is előadtuk, hogy érdekes kérdést vet fel **a perbeli egyedi szerződés 8. pontja és az Üzletszabályzat 17.3. pontja is, amelyek az árfolyamkülönbséget költségnak, ill. díjnak titulálják** (Egyéb költségek, ill. A hitelhez kapcsolódó egyéb díjak, költségek). Ezek szerint a perbeli szerződés alapján az árfolyamkülönbséget nem a tőketartozásban realizálódik, hanem költséget képez. (Miért kívánja a Járásbíróság ennek ellenére devizában meghatározni a tőketartozást?) Ebből viszont az következik, hogy egyrészt a kirovó pénznem nem CHF és nem adósodtunk el devizában (a kirovó pénznem és a lerovó pénznem is forint), így felperes **a devizában meghatározott követelés alakulását szerződészerűen nem is vezetheti le alappal.**

A Pf.3. sorszám alatti, 2022. szeptember 14. napján kelt nyilatkozatunkban (amire a jogerős ítélet is hivatkozik a 3. oldalon, így azt a Törvényszék hatályosnak tekintette) előadtuk, hogy:

„2.) Jelentősége annak van, hogy felperes nem jelölte meg, hogy az általa F/15 és F/16 alatt csatolt táblázat egyes adatai a szerződés melyik rendelkezésein alapulnak, e körben vitatható tényállítást nem tett. Erre tekintettel a táblázat valamennyi oszlopának és sorának a tartalmát vitatom továbbra is. Általánosan.

a) Azt felperes a jelen eljárásban még nem adta elő, hogy a szerződés pontosan hol tartalmazza azt, hogy a tőke- és kamatelőírás devizában kerül meghatározásra, így nem sokat lehet kezdeni a devizában önkényesen (azaz a szerződésen nem alapuló, csupán a szerződéskötésben részt nem vett felperes által hasraütésszerűen) meghatározott tőke- és kamatelőírásokkal, ha felperes éppenséggel a devizában meghatározott tőkekövetelés alakulását nem mutatja ki a szerződésnek is megfelelő módon. (Jelzem, hogy a kimutatás a kölcsönösszeget, azaz a kiindulási összeget sem forintban, sem devizában nem tartalmazza, a tőketartozásként első ízben megjelölt összeg pedig értelemszerűen téves, a DHI törvény 3. § (2) bekezdésébe ütközik. Ez pedig semmilyen körülmények között nem tekinthető a Kúria által megkövetelt levezetésnek.

Az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja alapján lehet egyébként meghatározni az árfolyamkülönbséggel korrigált törlesztő részlet összegét. Azonban a művelet elvégzését követően forint összeget kapunk. Továbbra is az érdekel, hogy ebből a forintban meghatározott törlesztő részletből miként lesz a felperes által csatolt táblázatban hivatkozott tőkeelőírás és kamatelőírás devizában meghatározva? Sehogy! Az r.Ptk. 205. § (2)

bekezdése alapján a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez. A hivatkozott szabály alapján amennyiben felperes arra hivatkozott, hogy a forintban meghatározott törlesztő részletet devizában határozza meg, ennek a műveletnek alapjaként vagy szerződéses, vagy jogszabályi rendelkezést lett volna szükséges megjelölnie. Ennek hiányában ugyanis ez a szerződésből aligha következhet és az egyedi szerződés 6. pontja sem erről szól. Ilyen nyilatkozatot felperes nem tett.

Szerencsére a felperesnek lesz lehetősége bemutatni azt a másodfokú tárgyaláson, hogy miként kapjuk meg a tőkeelőírást és kamatelőírást devizában a szerződés alapján.

Felperes ugyanis nem jelölte meg, hogy a forintban meghatározható törlesztő részletekből milyen jogalapon jutunk el devizában meghatározott törlesztő részlethez. Márpedig ezen alapostényállítási hiányában a kimutatása nem képezheti marasztalás alapját.

b) A felperes által csatolt kimutatás azonban egyéb ok miatt sem szolgálhat a követelésének alátámasztásául. Az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja szerint az árfolyam-különbözet összegét úgy kell meghatározni, hogy az esedékes törlesztőrészlet összegét meg kell szorozni az aktuális árfolyam és a bázis árfolyam különbségével, majd az így kapott eredményt el kell osztani a bázisárfolyam mértékével. A bázisárfolyam a [REDACTED] Zrt. szerződésben meghatározott árfolyamtípusának a hitelfolyósítás napját követő, első banki napjának végén érvényben lévő árfolyama, míg az aktuális árfolyam a [REDACTED] Zrt., szerződésben meghatározott árfolyamtípusának, a törlesztőrészlet esedékessége napján érvényben lévő árfolyama. Ez utóbbi szerződési feltételek helyébe azonban a DH1 tv. 3. § (2) bekezdése alapján – a szerződés megkötésére visszamenőleges hatállyal – a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lépett. Ez azt jelenti, hogy a DH1 tv. 3. § (2) bekezdése alapján a bázisárfolyam a Magyar Nemzeti Bank által a hitelfolyósítás napját követő, első banki munkanapon érvényben lévő HUF/CHF árfolyam, míg az aktuális árfolyam a Magyar Nemzeti Bank által az adott havi törlesztőrészlet esedékessége napjának végén közzétett HUF/CHF árfolyam. Ezekre felperes kimutatása azonban nem utal. Felperes kimutatásaiban nem a Magyar Nemzeti Bank által közzétett árfolyamok szerinti bázisárfolyam, illetve aktuális árfolyam szerint határozta meg az árfolyam-különbözet összegét az Üzletszabályzat 18.3.2. pontjában írt képlet figyelembevételével.

c) Az kétségtelen, hogy a felperesi kimutatás alapján nem állapítható meg, hogy a felperesi jogelőd tartozásomat CHF-ben egyáltalán nyilvántartotta-e, ha igen, pontosan milyen CHF összegben, és e CHF-ben esetlegesen nyilvántartott tartozás összege pontosan hogyan változott az alperesi befizetések eredményeként, minthogy a1 alatti kimutatás a tőketartozást csupán az eredeti adatok szerint (tehát a semmis szerződéseken alapuló árfolyamon) rögzíti. (Mégis mi a szerződés tárgya? Ha az 1/2016. PJE határozat szerint a szerződés tárgya meghatározható, akkor a követelés bizonyításának első lépése a kölcsönösszeg meghatározása lett volna.) Azt, hogy még a kölcsönösszeg sincs meghatározva, az elsőfokú ítélet is rögzíti.

d) Nem alkalmas a felperesi kimutatás a kereseti követelés alátámasztására abból az okból sem, hogy a felperes a forintban meghatározott tőketartozásomat kimutatásaiban megemelte

az árfolyamkülönbözet összegével, ez a felperesi, illetve felperesi jogelőd elszámolási mód azonban jogszerűtlen az alábbiak szerint.

Az egyedi szerződési feltételekben, illetve az Üzletszabályzat rendelkezései között is található olyan rendelkezések, amelyek szerint az árfolyamkülönbözet a szerződés tőketartozását növeli, de az egyedi szerződésben, illetve az Üzletszabályzatban is fellelhető olyan szerződési feltétel is, amely szerint az árfolyamkülönbözet – a tőketartozás növelése nélkül! – költségként számolandó el. Az egyedi szerződés 7. pontjában foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat alapján az árfolyamkülönbözet összege a teljes hátralévő tőketartozást növeli. Ezzel szemben az egyedi szerződés 8. pontja akként rendelkezik, hogy az árfolyamkülönbözet az alperes által fizetendő költségekhez tartozik. Az Üzletszabályzat 18.3.3. pontjában foglalt elszámolási szabály második mondata szerint az árfolyamkülönbözet az adott hiteltörlesztőrészlet tőke-, majd kamattartalmát módosítja. Ezzel szemben az Üsz. 17.2. pontja már akként rendelkezik, hogy az adós a tőkét és hiteldíjat köteles fizetni, a hiteldíj pedig a kamatokat, valamint az egyéb díjakat és költségeket foglalja magában. Ilyen, a tőketartozástól a 17.2. pont értelmében elváló „egyéb díjnak, költségnek” minősül az Üsz. 17.3. pontja alapján – egyebek mellett – az árfolyamkülönbözet is. Ezen kívül az Üsz. 21. pontja alapján ha az adós által megfizetett összeg a tartozás teljes összegét nem fedezi, a hitelezőhöz beérkező összegeket – azok jogcímétől függetlenül – először az esetleges jogi és egyéb ehhez kapcsolódó költségekre, ezt követően az esedékessé vált késedelmi kamatra, majd az árfolyam-különbözetre, majd az ügyleti kamatra, annak kiegyenlítését követően az adós tőketartozására, végül pedig a közvetített szolgáltatások díjára kell fordítani.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az Üzletszabályzat 17.3. pontja is a tőketartozástól eltérő költségként nevezi meg az árfolyamkülönbözetet, amely az Üsz. 21. pontja szerint meghatározott elszámolási sorrendben a tőketartozást és az ügyleti kamatot is megelőző tartozás.

Mindezekre figyelemmel az egyedi szerződés, illetve az Üzletszabályzat szabályai között is fellelhetők olyanok, amelyekből az olvasható ki, hogy az árfolyamkülönbözet a tőketartozás összegét növeli, és ez alapján az árfolyam-különbözet után ügyleti kamat is felszámítható, míg vannak az egyedi szerződésnek és az Üzletszabályzatnak olyan rendelkezései, amelyek alapján az árfolyamkülönbözet a tőketartozást nem növelő költségnek minősül, így ez alapján az árfolyamkülönbözet az ügyleti kamatszámítás alapjául nem szolgálhat.

Miután az a felek által nem vitatott tény, hogy mind az egyedi szerződési feltételeket, mind az Üzletszabályzat rendelkezéseit a felperesi jogelőd dolgozta ki, ezek egymásnak ellentmondó rendelkezéseiből adódó következményeket a felperesi jogelőd, illetve jogutódja, a felperes köteles viselni. Ennek megfelelően az rPtk. 207. § (2) bekezdése alapján az alperesre kedvezőbb értelmezést szükséges elfogadni, így az Üzletszabályzat és az egyedi szerződési feltételek együttes értelmezéséből az következik, hogy az árfolyamkülönbözet összege kizárólag költségként kezelendő, az a tőketartozás összegét nem növeli, így az alapján ügyleti kamat nem állapítható meg. Ezzel szemben a felperesi kimutatás ennek az elszámolási módnak nem felel meg, mert az az árfolyamkülönbözet összegével növelték tőketartozásomat, ezért erre figyelemmel sem szolgálhatnak a felperesi követelés alátámasztásául. Márpedig az rPtk. 207. § (2) bekezdését a bíróságnak alkalmaznia szükséges.

Idetartozik az is, hogy ha a tőketartozást felperes jogelődje forintban vezette, akkor a kirovó pénznem értelemszerűen forint és az árfolyamkülönbözlet költséggel szemben felperes jogelődje semmiféle ellenszolgáltatást nem nyújtott, valamint az árfolyamkülönbözlet nem a főszolgáltatás körébe tartozik. (Márpedig deviza alapú szerződés esetén az árfolyamváltozás a főszolgáltatás körébe tartozik.)

Ha a kirovó pénznem CHF, akkor okkal tartok igényt arra, hogy a tőkekövetelés alakulását felperes CHF-ben vezesse le. Ez azonban viszonylag nehézkes lesz, mivel a perbeli konstrukció alapján a kirovó pénznem forint, az árfolyamváltozás pedig kizárólag a törlesztések körében értelmezhető.

*Felperes egy követelést szerzett meg, a szerződés rendelkezéseit nem hagyhatja figyelmen kívül. Kérdésként merül fel, hogy amennyiben a követelés devizában van nyilvántartva, ahhoz hogyan kapcsolódhat az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja szerinti árfolyamkülönbözlet? Ebben az esetben kettő ízben kellene elszenvednem az árfolyamváltozás hatásait? **Ha az árfolyamváltozás a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből automatikusan keletkezik és az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja alapján is van egy árfolyamkülönbözlet, akkor vagy a kirovó pénznem forint és az automatikus árfolyamváltozás nem érvényesülhet (tehát a szerződés forint alapú), vagy valóban kettő ízben kell elszenvednem az árfolyamváltozás hatásait.** A kereseti követelés egyik esetben sem megalapozott, hiszen előbbi esetben az árfolyamkülönbözlettel szemben semmiféle ellenszolgáltatás nem áll hitelezői oldalról, arra tehát a hitelező nem jogosult, míg az utóbbi esetet a felperes által csatolt kimutatás nem támasztja alá, miként a perbeli szerződés sem.*

e) Szerencsére felperes maga is hivatkozott az Üzletszabályzat 18.3.2. pontjára. Nem alaptalan kérdésként merül fel, hogy amennyiben az ügyfél fizetései kötelezettségei forintban teljesítendők és a képlet alapján is forint törlesztő részleteket kapunk, akkor a felperesi kimutatások tőkelőírás és kamatelőírás devizában oszlopoknak mégis mi képezi az alapját? A szerződés bizonyosan nem.

Az egyedi szerződés 6. pontja szerint a bázis árfolyam a ■■■ Nyrt. számlakonverziós vételi árfolyama, az aktuális árfolyam pedig a ■■■ Nyrt. számlakonverziós eladási árfolyama.

A DHI törvény 3. § (1) bekezdése éppen a szerződés 6. pontjában rögzített árfolyamok vonatkozásában állapított meg semmisséget, aminek következtében a szerződés 6. pontjában rögzített árfolyamok módosultak a DHI törvény 3. § (2) bekezdése értelmében az alábbiak szerint:

*Az (1) bekezdés szerinti semmis kikötés helyébe - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - **mind a folyósítás, mind pedig a törlesztés** (ide értve a törlesztőrészlet és a devizában megállapított bármilyen költség, díj vagy jutalék fizetését) tekintetében a **Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lép.***

A DHI törvény 3. § (2) bekezdése tehát módosította a kölcsönszerződés 6. pontját (és egyébként az Üzletszabályzat 18.3.2. pontját is), amiből az következik, hogy felperes a táblázatban eleve a tisztességtelen árfolyamot alkalmazta, hiszen az MNB árfolyam nem csupán a kölcsönösszeg meghatározására irányadó, hanem a törlesztő részlet meghatározására is. (Ebből következően a kölcsönösszeg tisztességes árfolyamon történő

megjelölése sem maradhatott volna el, mégis elmaradt. Felperes még a kiindulási pontot sem jelölte meg!)

Maga a felperesi kimutatás is a tisztességtelen aktuális árfolyamra hivatkozik hónapról-hónapra a havi fizetendő kötelezettség soroknál. A felperes nyilatkozata, valamint az általa csatolt táblázat tehát nem veszik figyelembe a megállapított tisztességtelenséget, a szerződés DHI törvény 3. § (2) bekezdés általi módosítását, így egyrészt a DHI törvény 3. § (2) bekezdésébe ütköznek, másrészt nem felelnek meg a DHI törvény 3. § (2) bekezdése által módosított szerződés rendelkezéseinek sem. Azok tehát alaptalanok, minthogy érvénytelen kikötéseken alapulnak.

Mint fentebb már utaltam rá, a tisztességtelen árfolyamokon elvégzett számítások alaptalanok, tisztességes árfolyamon a felperesi kimutatásban és beadványokban pedig egyetlen számítás nincs.

f) Felperes táblázata szerint az elszámolás mindössze annyiból állt, hogy a fogyasztói követelést kivonjuk a tartozásból. („Technikai”??)

Csakhogy ez is a DHI törvény 3. § (2) bekezdésébe ütközik, mivel e rendelkezés szerint a szerződésnek módosulnia kellett. A 4/2021. PJE határozat IV.3. pontja szerint:

„A DH2 törvény tehát az árfolyamrész alkalmazását és az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő tisztességtelen kikötésekkel kapcsolatos elszámolás keretében – a szabályozás lényegét tekintve – az érintett kölcsönszerződések részleges érvénytelensége folytán a törlesztőrészletek megfelelő újraszámításáról és a semmis kikötések alapján teljesített befizetések elszámolásáról rendelkezett.”

Ebből pedig nem az következik, hogy 2015.02.01. napján egyszerűen levonjuk a tartozásból a fogyasztói követelés összegét, hanem konkrétan az következik, hogy **a törlesztőrészleteket megfelelő újra kell számítani és a semmis kikötések alapján teljesített befizetések el kellett számolni.** Ennek módszerét határozza meg a DHI törvény 3. § (2) bekezdése és a 3330/2020. (VIII.5.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolás, ill. a 3019/2017. (II. 17.) AB határozat [42] bekezdése is hasonlóan fogalmaz.

Felperes kimutatásában nem számolta újra a törlesztő részleteket, így felperes kimutatásai ezen oknál fogva is alaptalanok.

g) Összefoglalva az eddigieket: ha a szerződés deviza alapú, a kereset összecszerűségét felperes semmivel nem bizonyította, minthogy a devizában meghatározott követelés összecszerűségét nem vezette le, forintos kimutatása pedig a tisztességtelenségnek minősített rendelkezésekben rögzített árfolyamokkal kalkulál a DHI törvény 3. § (2) bekezdésében meghatározott MNB árfolyam helyett.

Amennyiben a t. Törvényszék a fentieket nem osztaná, úgy hangsúlyosan hivatkozni kívánok arra, hogy Kúria 4/2021. PJE határozatának IV.3. pontja azt rögzíti, hogy:

„A DH2 törvény tehát az árfolyamrész alkalmazását és az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő tisztességtelen kikötésekkel kapcsolatos elszámolás keretében – a szabályozás lényegét tekintve – az érintett kölcsönszerződések részleges érvénytelensége folytán a

törlesztőrészek megfelelő újraszámításáról és a semmis kikötések alapján teljesített befizetések elszámolásáról rendelkezett.

*A felperes kimutatása szerint a DH2 tv. szerinti elszámolásban meghatározott fordulónaphoz kapcsolódóan technikai befizetesként kerül elszámolásra a tisztességtelenül felszámított fogyasztói követelés összege, ami konkrétan a PJE határozatba ütközik, hiszen az elszámolás nem egy szimpla kivonást jelent, hanem a **törlesztőrészek megfelelő újraszámítását.** **Felperes ennek megfelelő kimutatást sem csatolt.***

Az Alkotmánybíróság 3330/2020. (VIII.5.) AB határozatához Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró által fűzött párhuzamos indokolás szerint:

„[34] Az Európai Bíróság gyakorlata alapján a fenti megállapítással szemben azonban kijelenthető, hogy a tisztességtelen feltételt (mely jelen esetben az alapügyben megállapított tényállás alapján feltehetően az ún. árfolyamrés mint másodlagos szerződési elem alkalmazásához kötődik) úgy kell tekinteni, mintha létre sem jött volna, ekként az indítványozó állított túlfizetése nem az elszámolás pillanatában keletkezik, hanem az első törlesztőrészlet megfizetését követően folyamatosan fennáll és növekszik, azaz nem a tisztességtelenség megállapítása időpontjának, hanem a tisztességtelen feltétel alkalmazása időpontjának (azaz gyakorlatilag a szerződéskötés időpontjának) van jelentősége annak megítélése szempontjából, hogy a fogyasztó késedelembe esett-e. Önmagában egy vagy több törlesztőrészlet megfizetésének elmulasztása csak akkor minősülhet fogyasztói késedelemnek, ha a fogyasztó bármely okból történő túlfizetésének mértéke nem éri el a meg nem fizetett törlesztőrészlet összegét. Csak ezzel az értelmezéssel biztosítható (az alapügyben megkötött szerződésre is alkalmazandó) 93/13/EGK irányelv 6. cikk (1) bekezdésének érvényesülése. Az uniós jog és a magyar jog devizahitelekkel kapcsolatos összhangjának biztosításával összefüggésben utalok (annak megismérlése nélkül) a 3297/2020. (VII. 17.) AB végzéshez fűzött párhuzamos indokolásomra is.”

Az Alkotmánybíróság 3019/2017. (II. 17.) AB határozatának indokolása az alábbiakat rögzíti:

„[31] A DH2-törvény indokolása értelmében az „elszámolás a törvény alapján a jelenben történő korrekció”, a szabályozás célja az, hogy „a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni, mintha a szerződéskötés időpontja óta a 2014. évi XXXVIII. törvény [DHI-törvény] 3. §-ában meghatározott árfolyamon, valamint a szerződéskötéskori, eredeti kamatszinten történt volna az elszámolás.” A DH2-törvény 4. § (1) bekezdése ezzel összhangban a semmis kikötés alapján teljesített és a semmis kikötés figyelmen kívül hagyásával kiszámított törlesztőrészek közötti különbözetnek a fogyasztó javára túlfizetesként történő elszámolását írja elő. Az 5. § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a fogyasztó követelését úgy kell kiszámítani, mintha a túlfizetéseket a túlfizetés időpontjában előtörlesztésként teljesítették volna.”

„[42] A DHI-törvény és a DH2-törvény [sem ez utóbbinak az indítványozók által megjelölt 4. § (1) bekezdése, sem pedig más rendelkezése] erre vonatkozó kifejezett rendelkezést nem tartalmaz – nem zárja ki a késedelemre alapított felmondás jogszerűtlenségének az elszámolás eredménye alapján történő utólagos megállapítását, de kifejezetten nem is teszi kötelezővé azt. A DH2-törvény az elszámolási elvek és az elszámolási szabályok között (3–5. §§) csak annyit ír elő, hogy a semmis kikötés alapján teljesített és az átszámított

törlesztőrészletek közötti különbséget túlfizetésként kell elszámolni a fogyasztó javára. A fogyasztó követelését pedig úgy kell kiszámítani, mintha a túlfizetéseket azok időpontjában – az esedékességnél későbbi időpontban történt túlfizetés esetén a következő esedékesség időpontjában – előtörlesztésként teljesítették volna. A fogyasztói követelést főszabály szerint a polgári jog általános szabályainak megfelelően elsősorban a költségre, azután a kamatra és végül a tőketartozásra kell elszámolni.”

Minthogy a DHI törvény 3. § (2) bekezdése orvosolta a szerződés (1) bekezdés szerinti érvénytelenségét (amely értelemszerűen a kezdetektől fogva nem volt alkalmas joghatás kiváltására az érvénytelenség ex tunc hatálya miatt), a DH törvények szerinti elszámolás nem annyiból áll, hogy a fogyasztói követelést szimplán kivonjuk a tartozásból az elszámolás fordulónapján, hanem a törlesztőrészleteket megfelelően újra kellett számítani és a semmis kikötések alapján teljesített befizetéseket el kellett számolni. Ennek pedig a felperesi kimutatás több okból sem felel meg.

A kimutatás egyrészt – mint arra fentebb már utaltam – a semmisnek minősített aktuális árfolyammal kalkulál, tehát a kimutatás nem a 2014. évi XXXVIII. törvény 3. § (2) bekezdésében meghatározott árfolyamot alkalmazza, így a kimutatás a keresetösszegezésének alátámasztására sem lehet alkalmas, amennyiben egy adós ilyen kimutatás alapján kerül marasztalásra, nem érvényesül az elszámolás szabályozásának azon célja, mely szerint a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni, mintha a szerződéskötés időpontja óta a 2014. évi XXXVIII. törvény [DHI-törvény] 3. §-ában meghatározott árfolyamon, valamint a szerződéskötéskori, eredeti kamatszinten történt volna az elszámolás. De ennél továbbmegyek:

Az Európai Unió Bíróságának C-118/17. számú ítélete szerint:

„41. Ugyanakkor e 6. cikk (1) bekezdését illetően a Bíróság azt is kimondta, hogy azt úgy kell értelmezni, hogy egy tisztességtelennek minősített szerződési feltételt főszabály szerint úgy kell tekinteni, mint amely **nem is létezett, úgyhogy a fogyasztóra nézve nem fejthet ki joghatást**; ezen értelmezésnek azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását kell eredményeznie, **amelyben a fogyasztó az említett kikötés hiányában lenne** (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 61. pont).”

Amennyiben marasztalásomra a felperesi, ám a szerződésből nem következő kimutatás alapján kerül sor, abból az következik, hogy a tisztességtelennek minősített szerződési feltételek igenis léteztek, hiszen azokból vindikál magának felperes olyan jogot, ami alapján nekem ténylegesen magasabb összegben kellett törlesztenem, mint a tisztességtelen kikötések hiányában kellett volna. Egy ilyen **megállapítás éppen ezért a 6. cikk (1) bekezdésébe is ütközne**, hiszen a felperes kimutatása a tisztességtelen kikötéseken alapul.

További problémája a felperesi kimutatásnak az (ami az előző hivatkozásból is következik), hogy tekintettel arra, hogy az **nem tartalmazza a megfelelő árfolyamokon meghatározott törlesztő részleteket, az elszámolás fordulónapján a fogyasztói követelés összege szimplán kivonásra került a teljes tartozás összegéből, az ún. technikai befizetés így nem felel meg a fent hivatkozott párhuzamos indokolásnak.**

Kérem a t. Törvényszéket, hogy amennyiben PJE határozattal, AB határozatokkal és EuB ítélettel alátámasztott érveléssel nem értene egyet, szíveskedjen részletesen indokolni, különös tekintettel arra is, hogy:

„Az Alkotmánybíróság korábbi határozatának figyelmen kívül hagyása még abban az esetben is elérte volna az önkényes, és így contra constitutionem jogalkalmazás szintjét, ha az ítélet tartalmaz erre vonatkozó indokolást...” (már hivatkozott párhuzamos vélemény [36] bekezdése)

*h) Felperes kimutatásából az következik, hogy a tartozás devizában való nyilvántartására nincs szükség ahhoz, hogy az alperes tartozásának alakulása nyomon követhető legyen. Ez azonban a 6/2013. PJE határozatba ütközik és felperes nem veszi figyelembe azt, hogy amennyiben kimutatása tartalmazná a **tőketartozás alakulását devizában**, akkor ezáltal már automatikusan elszenvedném az árfolyamváltozás hatásait egy ízben az alábbiak szerint:*

deviza alapú szerződés esetén a kirovó pénznem deviza, a lerovó pénznem forint. A 6/2013. PJE határozat 1. pontja szerint a deviza alapú hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződések (a továbbiakban: deviza alapú kölcsönszerződések) devizaszerződések. A felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozták meg (kirovó pénznem), és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem). E szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó forinkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, amiből következően ő viseli az árfolyamváltozás hatásait: a forint gyengülése az adós fizetési terhének növekedését, erősödése pedig a csökkenését eredményezi.

Jól látható, hogy deviza alapú szerződés esetén az árfolyamváltozás hatásai automatikusan érvényesülnek, ami azért van, mivel a kirovó és a lerovó pénznem eltér egymástól. Nincs szükség tehát az árfolyamkülönbség havi meghatározására olyan képletek alkalmazására, melyeket az Üzletszabályzat 18.3.2. és 18.3.3. pontja rögzít. Érdeemes vetni egy pillantást a 18.3.3. pontra. Ez a pont azt a képletet rögzíti, hogy miként lehet meghatározni a hátralévő tőke- illetve esetleges kamattartozás árfolyam-különbségét lejárat előtti teljes körű előtörlesztés, illetve megszűnés esetén.

Amennyiben a kirovó pénznem deviza lenne, abban az esetben nem lenne szükség a tőketartozás árfolyamkülönbségének meghatározására, hiszen az CHF összeg lenne, aminek forint ellenértékét szükséges csupán az aktuális árfolyamon (MNB árfolyamon!) meghatározni! Ezt pedig a PJE határozat III.2.a) pontja az alábbiak szerint határozza meg:

A másik szokásos meghatározási mód az, hogy a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra, a szerződésben meghatározott időpontban az ott meghatározott pénzügyi deviza vételi árfolyama figyelembe vételével, és ezt az összeget, valamint annak járulékait kell az adósnak forintban visszafizetnie a mindenkor irányadó eladási árfolyamon számítva.

Deviza alapú szerződés alapján tehát deviza összeget és annak járulékait szükséges visszafizetni. A DH2 törvény szerinti elszámolás újrászámítás részletes levezetése mellékletének G és V oszlopa alapján azonban a perbeli szerződés esetén a kamatszámítás alapját forint képezi!

Márpedig amennyiben a kamatszámítás alapja forint, úgy a kirovó pénznem sem lehet más, mint forint! A szerződésből semmilyen körülmények között nem következik az, hogy a kirovó pénznem deviza lenne, hiszen amennyiben a kölcsön összegét devizában vezetnék le, értelmét veszítené az Üzletszabályzat 18.3.2. és 18.3.3. pontja!

De ha már árfolyamkülönbség-költségről van szó, nem hagyható figyelmen kívül annak vizsgálata sem, hogy ezen költséget milyen szolgáltatásért cserébe kívánja felperes felszámítani? Fentebb már utaltam arra, hogy a tőketartozás CHF-ben történő levezetése nem lenne összeegyeztethető az Üzletszabályzat 18.3.2. pontjával, mert a tőketartozást felperes és hitelintézet jogelődje kizárólag forintban tartotta, tarthatta nyilván. Ha a tőketartozás forintban van nyilvántartva, akkor az adós által fizetendő árfolyamkülönbséggel szemben semmiféle hitelezői szolgáltatás nem áll, az tehát egy alaptalan (tisztességtelen rendelkezésen alapuló) igény csupán, amire felperes nem jogosult és soha nem is volt jogosult. Ebben az esetben ugyanis éppen a 6/2013. PJE határozat 1. pontjában és az indoklás III.2.a) pontjában azon deviza alapú szerződésekre irányadó kritérium nem teljesül, mely szerint az adós devizában adósodik el, amiből következően viselnie kell(ene) az árfolyamváltozás hatásait!

A perbeli szerződés tehát még a legnagyobb jóindulattal sem tekinthető deviza alapú szerződésnek, mivel a szerződés rendelkezései konkrétan kizárják azt, hogy a kirovó pénznem CHF lehessen.

Márpedig amennyiben a perbeli szerződés esetén adós tartozása devizában keletkezik, a kölcsön folyósítására és törlesztésére pedig forintban kerül sor, azaz az ún. kirovó és lerovó pénznem eltér egymástól, a kirovó pénznem deviza, a lerovó pedig forint, abban az esetben okkal tartok igényt a devizában meghatározott tőketartozás levezetésére és nem tudom elfogadni azt, hogy a kirovó és lerovó pénznem eltérésén túl még az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja alapján is el kell viselnem az árfolyamváltozás hatásait. Felperes kimutatásával nem bizonyította a követelés összecszerűségét, a kimutatás nem felel meg a 6/2013. PJE határozatnak és a DHI törvény 3. § (1) és (2) bekezdésébe ütközik. Az összecszerűség nincs bizonyítva, hiszen a kimutatás sem kiinduló összeget nem tartalmaz, sem tisztességes árfolyamokat, így a kimutatás számszakilag még csak nem is ellenőrizhető.

A jelen pont alapján – tekintve arra, hogy az összecszerűség körében a forintosításra is hivatkozik – utalunk arra is, hogy a forintosítási értesítő nem a 2015. évi CXLV. törvény alapján történt, hanem az Üzletszabályzat 18.3.3. pontja alapján. A törvény 3. § a) pontja alapján a pénzügyi intézmény köteles az e törvény hatálya alá tartozó devizaalapú kölcsönszerződések alapján fennálló, devizában nyilvántartott követelését a 4. alcímben foglaltak alapján forintkövetelésre átváltani (a továbbiakban: forintra átváltás), amely művelet nem egyezik meg az Üzletszabályzat 18.3.3. pontjában meghatározott azon számítási móddal, amely alapján a még (forintban meghatározott) hátralévő tőketartozás árfolyamkülönbözete kerül kiterhelésre.

A Miskolci Törvényszék 2022. szeptember 20. napján kelt 2.Pf.20.637/2022/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet – jogi érvelésünk vizsgálatának teljes hiányában - helybenhagyta. Alább csupán a jelen indítvány szempontjából relevanciával bíró megállapításokra utalok. Előljáróban azonban jelezni kívánom, hogy a jogerős ítélet [2] bekezdése tartalmazza valamennyi releváns nyilatkozatainkat, így igen meglepődtem, hogy az

ítélet indokolása a mi érvelésünk egyes szegmenseinek vizsgálatát teljes egészében mellőzi, ehelyett általánosságban, a jelen ügy specifikumait figyelmen kívül hagyva indokol. Erre tökéletes példa a - jelen panaszt egyébként nem érintő – megállapítás az árfolyamkockázat telepítése körében, hiszen az ítélet [2] bekezdése utal arra, hogy mi azt vitattuk, a tájékoztatást tartalmazó rendelkezés nem egyeztethető össze a szerződés egyéb rendelkezéseivel, ehhez képest a jogerős ítélet [12]-[23] bekezdéseiben kizárólag a tájékoztatást tartalmazó egyedi szerződés 7. pontja és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjával kapcsolatban érvel, mintha nem is a mi nyilatkozatainkat vizsgálta volna a Törvényszék a másodfokú eljárásban. Ez igen izgalmas, minthogy felperes fellebbezési ellenkérelmet egyébként nem terjesztett elő, így nem ok nélkül merül fel a kérdés, hogy a felek nyilatkozatainak (ill. azok figyelembe vétele) hiányában miként bírálhatott el egy jogvitát a Törvényszék?

„[8] Alaptalan alperesek azon fellebbezési hivatkozása, mely szerint a 2007. szeptember 19. napján létrejött, gépjármű finanszírozási célú hitelszerződés nem devizaalapú szerződés. A csatolt ██████████ szerződésszámú hitelszerződés – valójában kölcsönszerződés – 6. pontja egyértelműen rögzíti, hogy a szerződés változó kamatozású, CHF-alapú, változó futamidejű. A szerződés tekintetében a ██████ Nyrt. bázisárfolyama a ██████ Nyrt. számlakonverziós vételi árfolyam, a ██████ Nyrt. aktuális árfolyama a ██████ Nyrt. számlakonverziós eladási árfolyam. A szerződés 7. pontja tartalmazza a devizafinanszírozás esetére vonatkozó kockázatfeltáró nyilatkozatot. A szerződés 12. pontja szerint az egyedi szerződésben nem szabályozott kérdésekben a hitelező üzletszabályzatában foglaltak az irányadók. Az üzletszabályzat 18.3.2. pontja, a 18.3.3. pontja és 18.3.4. pontja a devizaalapú szerződésekre vonatkozóan tartalmaz szabályokat. Mindebből következik az, hogy alperesek nem hivatkozhatnak alappal arra, hogy nem devizaalapú szerződés jött létre. Az I. r. alperes akarata, amikor a szerződést megkötötte, nyilvánvalóan devizaalapú hitelszerződés megkötésére irányult. Ezt alátámasztja az ún. hitelkérelem magánszemélyek részére megnevezésű okirat, amelyet I. r. alperes aláírt. Ez a hitelkérelem a 4. pontban egyértelműen tartalmazza, hogy a finanszírozás változó kamatozású, CHF-alapú hitel.

[9] A Kúria 6/2013 Polgári Jogegységi Határozatának 1. pontja szerint a devizaalapú hitel, kölcsön és pénzügyi lízingszerződések (a továbbiakban: devizaalapú kölcsönszerződések) devizaszerződések. A felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozzák meg (kirovó pénznem) és azt mindkét fél forintban köteles teljesíteni (lerovó pénznem). E szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó, forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, amiből következően ő viseli az árfolyamváltozás hatásait: a forint gyengülése az adós fizetési terhének növekedését, erősödése pedig a csökkenését eredményezi. A devizaalapú kölcsön lényege, hogy az adós tartozása devizában keletkezik, a kölcsön folyósítására és a törlesztésre pedig forintban kerül sor. A tartozás devizában van megállapítva, az adós forintban teljesítendő fizetési kötelezettsége ezért a forint erősödésétől-gyengülésétől függ.”

Miként arra fentebb már utaltam, a szerződés kirovó pénznemének vizsgálata a követelés összegszerősége körében bír relevanciával. Amennyiben a 6/2013. PJE határozat jogerős ítéletben is hivatkozott 1. pontját vesszük figyelembe, úgy okkal vártam volna el a kölcsönösszeg kirovó pénznemben történő meghatározását és alakulásának levezetését. Arról nem is beszélve, hogy amennyiben az adós nem devizában adósodott el, abban az esetben a PJE határozatból az is következik, hogy ő nem viseli az árfolyamváltozás hatásait. Ugyan a Törvényszék szerint a szerződés alapján nem hivatkozhatunk alappal arra, hogy a szerződés nem deviza alapú, éppen csak azt nem vizsgálta a Törvényszék, hogy valóban deviza a

szervződés kirovó pénzeme? A PJE határozat szerint deviza alapú szervződés esetén az adós devizában adósodok el, tartozása devizában keletkezik, devizában van megállapítva, ennek vizsgálata hiányában értelemszerűen nem lehet alapos döntést hozni a szervződés kirovó pénzeme körében sem. Márpedig a fellebbezésben éppen ennek vizsgálatát kértük és az adott kérdést szimplán nyilvánvalóságra hivatkozással sem lehetséges elbírálni.

„[10] A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy I. r. alperes a szervződés megkötését követően a törlesztőrészlet fizetési kötelezettségének 2015 januárjáig eleget tett. Ezt követően részére megküldésre került a felperesi jogelőd által 2015. március 16. napján elkészített felülvizsgálati elszámolás. Az ebben foglaltakból I. r. alperes részére egyértelmű kellett, hogy legyen, hogy devizaalapú hitelszerződést kötött a felperes jogelődjével. Arra vonatkozóan semmilyen adat nem áll rendelkezésre, hogy I. r. alperes akár a hitelszerződés futamideje alatt, akár a felülvizsgálati elszámolás kézhezvételét követően vitássá tette volna azt, hogy devizaalapú hitelszerződésből eredően áll fenn tartozása felperes, illetőleg felperesi jogelőd felé. Felperes jogelődje 2015. december 4. napján készítette el az egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintra átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2015. évi CXLV. törvényben foglaltak szerint az ún. forintosítást. Nyilvánvaló, hogy erre csak abban az esetben kerülhetett sor, hogy ha a hitelszerződés nem forintalapú volt, hanem devizaalapú. Ezért minden alapot nélkülöz alperesek azon hivatkozása, mely szerint a hitelszerződés 2007. szeptember 19. napján történő megkötésével a velük szemben fennálló követelés nem devizaalapú, hanem forintalapú lett volna, azaz forintalapú szervződésre figyelemmel „adósodtak el””

Igen érdekes meglátás az, hogy 2015-ben egyértelműnek kellett lennie annak, hogy közel 8 évvel korábban deviza alapú szervződés került megkötésre, azonban ezáltal a kérdés nem került megválaszolásra. Az, hogy a forintosításra csak abban az esetben kerülhetett sor, ha a szervződés nem forint alapú volt, valóban nyilvánvaló, azonban igen érdekes az, hogy a Törvényszék a forintosítási értesítőben megjelölt összeget kétség nélkül fogadta el, noha azt az egész eljárás során konzekvensen vitattuk, mivel a devizában nyilvántartott tőketartozás alakulásának kimutatására nem állt fenn adat a peres eljárásban, noha annak felperes általi csatolását mi határozottan indítványoztuk, míg a Járásbíróság arra felperest fel is hívta. Abban az esetben lett volna csupán minden alapot nélkülöz az azon hivatkozásunk, mely szerint a hitelszerződés 2007. szeptember 19. napján történő megkötésével a velünk szemben fennálló követelés nem devizaalapú, hanem forintalapú lett volna, azaz forintalapú szervződésre alapján adósodtunk el, amennyiben a perben legalább a kölcsönösszeget megjelölte volna felperes (vagy az eljárt bíróságok a védekezésünk konkrét tartalma ismeretében), valamint a felperes levezette volna, hogy miként lett a forintban meghatározott kölcsönösszezből a forintosítási értesítőben megjelölt deviza összeg. E körben bír kiemelkedő relevanciával az, hogy az 58/2014. (XII. 17.) MNB rendelet 2. § (8) bekezdése alapján a részletes elszámolás tartalmazza az elszámolás számszaki ellenőrzéshez szükséges, teljes körű levezetést, valamint az elszámolás során figyelembe vett valamennyi adatot. **Útalunk arra, hogy deviza összeget a valamennyi releváns adatot tartalmazó részletes elszámolás sem tartalmaz, így hivatkozásunk már csupán ezen oknál fogva sem volt alaptalan.** A Törvényszék konkrétan a mi terhünkre értékelte azt a körülményt, hogy a felperes a perben érvényesített követelés alakulására számszakilag ellenőrizhető kimutatást nem csatolt, nem jelölte meg a szervződés tárgyát (CHF-ben).

Útalunk arra, hogy nincs jelentősége annak sem az összegszerűség bizonyítása körében, hogy a felülvizsgált elszámolást az adós nem vitatta, ugyanis egyrészt **én kezes vagyok, nekem**

lehetőségem sem volt vitatni az elszámolást, ezzel szemben a perben magam is vitattam a követelés - bizonyítást semmilyen formában nem nyert - összecszerúségét (ezért is túlzottan általános a Törvényszék megállapítása), másrészt miként arra a jogerős ítélet is utal, a BH.2018.10.282 számú határozat értelmében a felperes bank devizaalapú kölcsönszerződésből eredő, alperesek által vitatott, kereseti követelésének alátámasztására a felülvizsgált elszámolás nem szolgálhat, ezért értelmezhetetlen is a Törvényszék arra alapított érvelése, harmadrészt pedig túlzottan mély következtetést nem lehet abból levonni, ha a fogyasztó adós nem vitatta a törvényi elszámolást, tekintettel arra, hogy példának okáért a t. Alkotmánybíróság 3330/2020. (VIII.5.) AB határozata alapján hozta meg a Kúria a 4/2021. PJE határozatot, addig a gyakorlat sem volt egységes, hat éven keresztül a Kúria egyes tanácsai is rosszul értelmezték az elszámolást és annak alapját. Erre tekintettel egy átlagosan tájékozott, ésszerűen gondolkodó fogyasztótól sem várható el, hogy az elszámolás rendszerét a vitásra nyitva álló 30 nap alatt átlássa. (Értelemszerűen ennek köszönhető a BH.2018.10.282 számú határozat megállapítása.)

„[24] Alaptalan az alpereseknek a követelés összecszerúsége vonatkozásában előadott fellebbezési hivatkozása. Felperes követelésének összecszerúsége alátámasztására két kimutatást is csatolt. Egyrészt hivatkozott a 2015. március 16. napján elkészített felülvizsgálati elszámolásra és az annak mellékletét képező újraszámítás részletes levezetése megnevezésű iratra. Másrészt követelésének összecszerúségét a 2015. december 4. napján kelt, a 2015. évi CXLV. törvény alapján elvégzett forintosításra alapította”.

Tisztességes eljárásban nyilvánvalóan nem fordulhat elő az, hogy a követelés összecszerúsége körében az újraszámítás részletes levezetése megnevezésű iratra (tehát a részletes elszámolásra) hivatkozik a Törvényszék, különös tekintettel arra, hogy kettő franciabekezdéssel lejjebb ugyanebben az ítéletben hivatkozik a Törvényszék a BH.2018.10.282 számú határozatra azzal a végkövetkeztetéssel, hogy nem kizárt, hogy a felülvizsgálati elszámolás ezen túlmenően összecszerúségében vitatható legyen.

A 2015. évi CXLV. törvény 3. § a) pontja szerint pedig a pénzügyi intézmény köteles az e törvény hatálya alá tartozó devizaalapú kölcsönszerződések alapján fennálló, **devizában nyilvántartott követelését** a 4. alcímben foglaltak alapján **forintkövetelésre átváltani** (a továbbiakban: forintra átváltás). A perben mi éppen azt vitattuk, hogy a követelés devizában volt nyilvántartva és éppen ezt a hivatkozásunkat mellőzte a Törvényszék.

„[25] Emellett az elsőfokú bíróság felhívására a 21. sorszám alatti előkészítő iratában felperes csatolta a törlesztőrészletek összegére, megfizetésére, illetőleg annak elszámolására vonatkozó táblázatos kimutatást. A 2015. március 16. napján kelt felülvizsgálati elszámolás részletesen tartalmazza a szerződés eredeti lefutását, illetőleg a szerződés újraszámított adatait. A törvényszék álláspontja szerint ezen kimutatás alapján követhető, hogy mely időpontban, milyen törlesztőrészlet megfizetésének kötelezettsége terhelte I. r. alperest, annak megfizetését követően milyen részben számolták el azt tőke-, illetőleg kamattörlesztésre. Pontosán megállapítható az is, hogy milyen bázisárfolyamon (K sor), milyen aktuális árfolyamon (R sor) és milyen MNB bázisárfolyamon (O sor), illetőleg milyen MNB aktuális árfolyamon (P sor) került sor az elszámolásra. Ezért nem megalapozott az alperesek fellebbezésében előadott azon hivatkozás, mely szerint a Magyar Nemzeti Bank árfolyamának alkalmazása helyett a semmisnek minősült bázisárfolyammal történt az elszámolás.

[26] *A felülvizsgálati elszámolás vonatkozásában rögzíthető, hogy kizárólag a pénzügyi intézmény által a fogyasztó terhére a különnemű árfolyamok, valamint az egyoldalú kamat-, költség- és díjmelés alkalmazásával tisztességtelenül felszámított és így az adósok által túlfizetett összeg az, ami további jogvita tárgyát nem képezheti (BH.2018.10.282). Ebből következik az, hogy nem kizárt, hogy a felülvizsgálati elszámolás ezen túlmenően összecszerűségében vitatható legyen. Ugyanakkor a követelés összecszerűsége tekintetében a törvényszék álláspontja szerint a felperesi jogelőd által 2015. december 4. napján elkészített forintosításnak volt jelentősége. Az I. r. alperes részére megküldött ezzel kapcsolatos okirat tartalmazta, hogy a felperesi jogelőd a 2015. évi CXLV. törvényben írt kötelezettségének eleget téve a szerződésből eredő, devizában nyilvántartott tartozás forintra váltása érdekében szerződésmódosítást kezdeményezett. Tájékoztatásra került I. r. alperes arról is, hogy a devizában nyilvántartott követelést az MNB által 2015. augusztus 19. napján jegyzett hivatalos devizaárfolyamon, azaz 287,22 HUF/CHF árfolyamon forint követelésre váltja át felperesi jogelőd, emellett pedig elengedi az ezen árfolyam és jelzálog kölcsöntartozások forintosítás során alkalmazott 256,47 HUF/CHF árfolyam közötti különbözetre eső, le nem járt, devizában nyilvántartott követelést.*

[27] *Az egyes fogyasztói kölcsönszerződésből eredő követelések forintra átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2015. évi CXLV. törvény 13. § (1) bekezdése szerint az érintett fogyasztó a devizakölcsön szerződések forintra átváltott módosított szövegének kézbesítését követő harminc napon belül a) igazolható módon írásban nyilatkozhat arról, hogy a szerződés módosítását nem fogadja el vagy b) jogosult a szerződést díj-, költség- és járulégmentesen, igazolható módon felmondani.*

[28] *A 13. § (3) bekezdése szerint a fogyasztó (1) bekezdés a) pontja szerinti nyilatkozatának egyértelműen tartalmaznia kell azt, hogy a szerződés módosításához nem járul hozzá. A fogyasztó a pénzügyi intézmény ajánlatának elutasításával vagy elfogadásával kapcsolatban jogfenntartással nem élhet.*

[29] *A 13. § (5) bekezdése szerint, ha a fogyasztó határidőben nem élt az (1) bekezdésben foglaltakkal, úgy kell tekinteni, hogy a pénzügyi intézmény által megküldött, e törvény rendelkezéseinek megfelelő szerződésmódosításra vonatkozó ajánlatot teljeskörűen elfogadta és a szerződés közös megegyezéssel módosult.*

[30] *Arra vonatkozóan a perben nem merült fel adat, hogy I. r. alperes a részére megküldött, 2015. december 4. napján kelt forintosítással kapcsolatosan felperes jogelődje felé panasszal élt, illetőleg, hogy olyan nyilatkozatot tett, hogy az abban foglaltakat nem fogadja el, a forintosítás mellőzését kéri, vagy hogy a szerződést felmondta. Mindebből pedig az következik, hogy a felperes jogelődje és I. r. alperes között létrejött szerződés a 2015. december 4. napján kelt ajánlatban foglaltaknak megfelelően módosult. Az ajánlat tartalmazta a forintra történő átváltás módosuló szerződési feltételeit is. Itt feltüntetésre került, hogy a forintban nyilvántartott, lejárt követelés összege 476.626 Ft. A devizában nyilvántartott, még nem esedékes követelés összege (deviza és forint) 10.710/3.076.022. A forintban nyilvántartott, még nem esedékes törlesztés összege 0, a forintban nyilvántartott, még nem esedékes egyéb követelés összege 27.904. Az összes követelés 3.580.352 Ft. A forintra átváltás és a követelés elengedését követően a forintban nyilvántartott, még nem esedékes tőkekövetelés összege 3.251.419 Ft. Az elengedett követelés összege 328.933 Ft. Az okirat tájékoztatást tartalmazott a szerződésmódosítás mellőzéséről és a szerződés felmondásának lehetőségéről.*

[31] Miután I. r. alperes a forintosítással kapcsolatosan panasszal nem élt, így a 2015. évi CXLV. törvény 13. § (5) bekezdése alapján megállapíthatóan a felperesi jogelőd és I. r. alperes közötti hitelszerződés módosításra került 2015. december 4. napján. Ennek alapján pedig I. r. alperes tartozása a szerződésmódosítás folytán 3.251.419 Ft-ban került meghatározásra. Ez az összeg volt, ami felperes részére engedményezésre került. Mindezek alapján megállapítható az, hogy az alperesek által az elsőfokú eljárás során, illetőleg a fellebbezésben az összecszerűség vonatkozásában előadottak nem alaposak. Téves alperesek azon hivatkozása, mely szerint az elsőfokú bíróság a forintosítást voltaképpen tartozáselismerésnek tekintette. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság a 2015. évi CXLV. törvény 13. § (5) bekezdésében foglaltakat vette figyelembe és helytállóan rögzítette, hogy a szerződő felek a szerződést közös megegyezéssel módosították, amely nyilvánvalóan kiterjedt arra is, hogy I. r. alperesnek a szerződés módosítása időpontjában milyen összegű tartozása állt fenn. E körben ugyancsak nem alapos alperesek azon hivatkozása, mely szerint a 2015. december 4. napján kelt forintosításra tett ajánlat kizárólag a követelés nyilvántartása devizanemének megváltoztatását jelentette. A forintosítás következtében egyértelműen meghatározásra került az I. r. alperest még terhelő követelés összege. I. r. alperes nem volt elzárva attól, hogy amennyiben a felperesi jogelőd által készített kimutatást számszakilag vitatja, a forintosítással kapcsolatosan panasszal éljen vagy a szerződést felmondja. Ilyenre azonban nem került sor. Alperesek kizárólag a kereset előterjesztését követően – közel hat év elteltével – tették vitássá azt, hogy a forintosításban megjelölt összeg nem megalapozott.

[32] Nem sértette meg az elsőfokú bíróság a Pp. 265. § (1) bekezdésében foglaltakat, hiszen a perben felperesnek kellett bizonyítania a követelése összecszerűségét, aki a becsatolt okiratokkal, illetőleg levezetésekkel ezen bizonyítási kötelezettségének eleget tett. Ezért nem volt indokolt a perbe igazságügyi szakértő bevezetése sem.

[33] A szerződés közös megegyezéssel történő módosítására figyelemmel nem volt jelentősége azon alperesi hivatkozásoknak, hogy a csatolt felülvizsgálati elszámolás alapján nem állapítható meg a felperesi követelés összecszerűsége pontosan, illetőleg, hogy a felülvizsgálati elszámolás az alperesi álláspont szerint a tisztességtelen árfolyamon készült a tisztességes árfolyam figyelmen kívül hagyásával, valamint, hogy nem kerületek a törlesztőrészletek újra számolásra. Jelen jogvita elbírálása során nem irányadó az alperesek által hivatkozott, Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pf.20.756/2021/4. sorszámu ítéletében foglaltak sem, mert az megállapíthatóan más tényállás mellett született. Alpereseknek a felperesi követelés összecszerűsége vonatkozásában két elszámolás is rendelkezésére állt. I. r. alperes sem a 2015. március 16. napján kelt felülvizsgálati elszámolásban foglaltakat, sem pedig a 2015. december 4. napján kelt forintosítási ajánlatban foglaltakat nem tette vitássá, azokkal szemben panasszal nem élt. Ugyanakkor megállapítható az is, hogy a felülvizsgálati elszámolás alapján I. r. alperes tartozása 617.168 Ft-tal csökkent, amelyből 740 Ft lejárt tartozásra, míg 616.428 Ft tőkekövetelésre került elszámolásra. A forintosítás következtében pedig az I. r. alperes tartozása 328.933 Ft-tal csökkentésre került. Tehát a két elszámolás alapján alperesek tartozása mintegy 1 millió Ft-tal lecsökkent. A perben nem volt vitás az a tény, hogy I. r. alperes a fizetési kötelezettségének 2015. január hónapot követően nem tett eleget.

[34] Miután a rendelkezésre álló iratok alapján egyértelműen megállapítható volt a felperesi követelés összecszerűsége, ezért helytállóan járt az elsőfokú bíróság akkor, amikor a felperesi keresettel egyezően marasztalta alpereseket.”

Előjáróban utalok arra, hogy a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pf.20.756/2021/4. sorszámú ítéletében az alperes képviselőt éppen a mi jogi képviselőnk látta el és teljes mértékben azonos tényállás mellett került elutasításra a felperes (abban a perben a hitelező jogutódja a ■■■ Zrt. volt) keresete. A Zalaegerszegi Törvényszék ítéletével szemben a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Kúria ugyan eljárásjogi ok miatt megtagadta Gfv.I.30.132/2022/2. számú végzésével, azonban a Kúria végzése rögzíti azt, hogy:

„[3] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és elutasította a keresetet. Döntését azzal indokolta, hogy a felperes nem bizonyította követelése összegszerűségét, mivel nem a felperes előkészítő iratában hivatkozott, a DHI törvény alapján semmisnek minősült bázis-árfolyammal, hanem a Magyar Nemzeti Bank középfolyamának alkalmazásával kellett volna kiszámolni az alperes tartozásának összegét. Utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy a periratok között nem lelhető fel olyan dokumentum, ami az alperes így kiszámolt tartozását az eredetileg svájci frankban meghatározott tartozásból vezette volna le. A felperes által csatolt kimutatásokból nem ellenőrizhető, hogy az alperes részteljesítéseit milyen árfolyamon számolta el a tőkére és a kamatra, valamint a költségekre, milyen számítással határozta meg a szerződéskötés kori kölcsönösszegből a keresetben érvényesített forint összeget.”

A hivatkozott ügyben is sor került a törvényi elszámolásra, a forintosítás azonban visszautasításra került az adós által. Ezért elviekben az adós tartozása a továbbiakban is devizában volt nyilvántartva. A forintosítási értesítő abban az ügyben is tartalmazta a forintosítás napján fennálló tartozás összegét CHF-ben, azonban a Zalaegerszegi Törvényszék indokolása szerint azt azért nem fogadta el, mivel nem ellenőrizhető, hogy a felperes milyen számítással határozta meg a szerződéskötés kori kölcsönösszegből a keresetben érvényesített forint összeget. Erre pedig a jelen ügyben sem merült fel adat, minthogy még a kölcsönösszeg sem került meghatározásra az arra irányuló, többször előterjesztett indítvány ellenére.

A felülvizsgált elszámolás tehát a Miskolci Törvényszék ítélete által is megállapítottan nem szolgálhat az adós marasztalásának alapjaként, így teljes mértékben indifferens az, hogy az adós nem élt panasszal az elszámolással szemben. Fontos ugyanakkor, hogy a Törvényszék megállapította azt, hogy az adós 2015. január hónapot követően nem tett eleget fizetési kötelezettségének. Az elszámolás fordulónapja 2015.02.01. volt, az elszámolási értesítő 2. oldalának 3. táblázata szerint az elszámolás fordulónapját követően nem állt fenn lejárt tartozás, míg a nem esedékes tőketartozás 3.507.350,-Ft volt. A forintosítási értesítő szerint (2. oldalon található táblázat) a forintban nyilvántartott lejárt követelés összege 476.426,-Ft, a még nem esedékes követelés összege 3.076.022,-Ft, a kettő összege 3.552.448,-Ft.

$$3.552.448 - 3.507.350 = 45.098,-\text{Ft.}$$

Ebből pedig az következik, hogy az elszámolás és a forintosítás között (minthogy az adós 2015. január hónapot követően nem tett eleget fizetési kötelezettségének) mindösszesen 45.098,-Ft követelés vált esedékessé. Ez pedig kizárható, mivel a kettő elszámolás között 10 törlesztő részlet vált esedékessé! Valamelyik kimutatás tehát téves adatokat rögzít, megdől a Törvényszék jogi érvelése.

A perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy mi történt az elszámolás és a forintosítás között, viszont a kettő között eltelt 10 hónapra tekintettel a kettő kimutatás nem tekinthető egységessnek, folyamatosnak, tehát számszakilag nem ellenőrizhetőek.

Nagyon úgy tűnik, hogy a Törvényszék ugyan utalt a felperes által készített kimutatás körében a felülvizsgált elszámolásra, azonban nem volt tekintettel arra, hogy a felperes által csatolt kimutatás csak az elszámolás eredeti adatai szerinti árfolyamokat rögzíti, amelyeket a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése alapján az MNB árfolyam váltott fel, így a felperes kimutatása sem illeszthető be az elszámolás tisztességes adatai körébe, valamint a forintosítási értesítő körébe, a három kimutatás nem homogén és a forintosítást megelőző 10 hónapra nincs is semmiféle alkalmazható kimutatás.

A forintosítás kapcsán fontos annak tisztázása, hogy mit jelent a szerződésmódosítás. Ha jogszabály kivételt nem tesz, a felek közös megegyezéssel módosíthatják a szerződés tartalmát, vagy megváltoztathatják kötelezettség-vállalásuk jogcímét. **A közös megegyezéssel történő módosítás tehát a szerződés tartalmának módosítását jelenti, ami a forintosítási törvény szerint egyedül a kirovó pénznem megváltozását jelenti. Mivel a szerződés (a felek által megkötött szerződés) nem rögzíti az adós forintosításkor fennálló tartozásának összegét, ilyen tartalmat módosítani sem lehet.** Ebből pedig az következik, hogy a forintosítás előtt/után a tartozás meghatározása a szerződésmódosítás körében nem értelmezhető. Ugyan a jogerős ítélet utal arra, hogy „*Téves alperesek azon hivatkozása, mely szerint az elsőfokú bíróság a forintosítást voltaképpen tartozáselismerésnek tekintette*”, meg kívánom jegyezni, hogy abból az ítéleti érvelésből, mely szerint:

„követelésének összegszerűségét a 2015. december 4. napján kelt, a 2015. évi CXLV. törvény alapján elvégzett forintosításra alapította”, továbbá

„Ugyanakkor a követelés összegszerűsége tekintetében a törvényszék álláspontja szerint a felperesi jogelőd által 2015. december 4. napján elkészített forintosításnak volt jelentősége”, valamint

„[30] Arra vonatkozóan a perben nem merült fel adat, hogy I. r. alperes a részére megküldött, 2015. december 4. napján kelt forintosítással kapcsolatosan felperes jogelődje felé panasszal élt, illetőleg, hogy olyan nyilatkozatot tett, hogy az abban foglaltakat nem fogadja el, a forintosítás mellőzését kéri, vagy hogy a szerződést felmondta. Mindebből pedig az következik, hogy a felperes jogelődje és I. r. alperes között létrejött szerződés a 2015. december 4. napján kelt ajánlatban foglaltaknak megfelelően módosult. Az ajánlat tartalmazta a forintba történő átváltás módosuló szerződési feltételeit is. Itt feltüntetésre került, hogy a forintban nyilvántartott, lejárt követelés összege 476.626 Ft. A devizában nyilvántartott, még nem esedékes követelés összege (deviza és forint) 10.710/3.076.022.”,

éppen az következik, hogy a Törvényszék is tartozáselismerésnek tekintette a forintosítást, aminek egyrészt szabályai vannak (például írásba foglalás), másrészt pedig a forintosítási törvény 2. § (1) bekezdés 2. pontja alapján e törvény alkalmazásában:

2. devizaalapú kölcsönszerződés: **devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban vagy devizában törlesztett hitel- vagy kölcsönszerződés**, pénzügyi lízingszerződés, amit a fellebbezésben előadott részletes jogi érvelés ellenére a Törvényszék meg sem vizsgált,

azaz a Törvényszék (egyrészt) a forintosításra hivatkozással állapította meg azt, hogy a perbeli szerződés deviza alapú, másrészt a forintosítási értesítőben rögzített egyoldalú

hitelezői nyilatkozat alapján tartotta igazoltnak a kereset összecszerűségét. Emellett lényeges, hogy a felperes által csatolt iratokat összegereblyázta és így – érdemi vizsgálat hiányában – lényegében kiszorította a fellebbezésben előadott nyilatkozatainkat az eljárásból. Erre azonban nem kerülhetett volna sor abban az esetben, ha a Törvényszék a fellebbezésünket teljes terjedelemben elbírálta volna, ugyanis a jogerős ítélet is utal arra a tényállás körében a 2-3. oldalon, hogy, arra is hivatkoztunk (már az elsőfokú eljárásban is), hogy az árfolyamkülönbözet költség, ezért a tőketartozást nem növelheti meg, ezzel kapcsolatban ugyanakkor a jogerős ítélet semmiféle megállapítást nem tartalmaz. Márpedig deviza alapú szerződés esetén az árfolyamváltozás (különbözet) a főszolgáltatás körébe tartozik, így amennyiben az költségként jelentkezik, a szerződés nem minősíthető deviza alapú szerződésnek. Ebből pedig az következik, hogy **fellebbezésünk csupán részlegesen, ad hoc jelleggel került elbírálásra, aminek indokát a jogerős ítélet nem rögzíti**, pedig felperes fellebbezési ellenkérelmet elő sem terjesztett. Ennek jelentősége egyértelmű, azonban sajnos arra is rámutat, hogy a pereket, ill. a felek nyilatkozatait az ország keleti felében másként bírálják el, mint az ország nyugati felében (pl. Zalaegerszegen).

Ha a forintosítás kapcsán a jogalkotónak az lett volna a célja, hogy a kereset jogalapja és összecszerűsége ne legyen vitatható egy későbbi peres eljárásban, abban az esetben erre a norma szövege is utalna.

Végül sajnálatos, de a jogerős ítélet tartalma alapján hangsúlyozni szükséges, hogy a forintosítási törvény lényegében fogyasztóvédelmi jellegű, annak fogyasztó hátrányára történő értelmezése mindenképpen visszas és sem ez a törvény, sem a Pp. nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a forintosításra tekintettel a felperesnek ne kellene a perben érvényesített követelése összecszerűségét levezetnie követhetően, számszakilag is ellenőrizhető módon. Minthogy a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, tisztességes (és jogkövető) eljárásban nem maradhatott volna el annak bizonyítása, hogy a forintosításkor 10.710 CHF devizában nyilvántartott még nem esedékes követelésünk állt fenn, ugyanis ezt részletesen vitattuk mind az elsőfokú eljárásban, mind a másodfokú eljárásban, amit a Törvényszék ennek ellenére mégis tényként fogadott el.

Összegezve: a jogerős ítélet megállapításai általánosak, nem veszik figyelembe a per specifikumait, nyilatkozatainkat, azok bármely szerződésre ráilleszthetők, valamint az ítéletben fellebbezésünk jelentős része nem került elbírálásra, az ítélet még csak nem is utal arra, hogy fellebbezésünk milyen szempontok alapján került elbírálásra.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az **Encsi Járásbíróság 2022. április 4. napján kelt 1.P.20.081/2021/24. számú ítéletével** szemben fellebbezést terjesztettünk elő, így a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítettük. Felülvizsgálati kérelem előterjesztésének jelen esetben nincs helye a Pp. 408. § (1) és (2) bekezdése alapján.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Miskolci Törvényszék érintett ítéletét a peres eljárásban eljáró jogi képviselőnk útján 2022. október 28. napján vettük át, így a jelen indítvány előterjesztésére nyitva álló Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti hatvan napos határidő megtartásra került.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az Encsi Járásbíróság és a Miskolci Törvényszék előtt folyamatban volt peres eljárás alperese voltam, a peres eljárás alapját képező kölcsönszerződés adósának kezeze vagyok.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A következő pontban bemutatásra kerülő alapjogsérelem a jogerős ítéletet érdemben befolyásolta, tekintettel arra, hogy ugyan a másodfokú eljárás az általam előterjesztett fellebbezés alapján indult meg, azonban az eljárt Törvényszék a fellebbezésben és a másodfokú eljárásban előadott nyilatkozataimat figyelmen kívül hagyva, az elsőfokú ítéletnek az összecszerúségre vonatkozó megállapítását az összecszerúség tényleges bizonyítása megkísérlésének hiányában, valamint a **DH1 törvény 3. § (2) bekezdésébe ütköző kimutatás alapján hagyta helyben.**

A kereseti kérelem összecszerúségét vitató, már az írásbeli ellenkérelmemben is előadott nyilatkozatom, valamint a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján felperesnek a kereseti követelése összecszerúségét bizonyítania lett volna szükséges marasztalásomhoz. Az **eljárt bíróságok nem tartották szükségesnek a nyilvántartásba vett kölcsönösszeg meghatározását és a kölcsönösszeg alakulásának kimutatását** marasztalásomhoz annak ellenére, hogy a perben nem csupán az összecszerúségét vitattam, hanem azt is, hogy a szerződés kirovó pénzneme CHF lenne. **Marasztalásomra pedig egy tisztességtelennek minősített árfolyammal kalkuláló, forintos kimutatás alapján került sor.** Az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja szerinti képlet alkalmazását követően forint törlesztő részleteket kapunk árfolyamkülönbözet-költséggel terhelve (ami a CHF tőketartozás csökkentésére önmagában, konverzió nélkül még nem alkalmas), másrészt a Törvényszék nem vizsgálta meg a kimutatás jogalapját, azaz nem tártá fel a kimutatás és a szerződés összefüggéseit, noha már fellebbezésemben is jeleztem, hogy a kimutatás érintett oszlopai nem a szerződésen alapulnak.

A jogalkotó által semmisnek minősített rendelkezéseken nyugvó kimutatás alapján történt marasztalásra tisztességes eljárás keretében értelemszerűen nem kerülhet sor. Márpedig a [REDACTED] Zrt. jogutódjai rendszerint ilyen tartalmú kimutatásokat csatolnak a folyamatban lévő peres eljárásokban.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése: Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a **jogait és kötelezettségeit** törvény által felállított, független és pártatlan bíróság **tisztességes** és nyilvános **tárgyaláson**, ésszerű határidőn belül bírálja el.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

A **6/2013. PJE határozat** az alábbiakat rögzíti:

- E szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett **devizában adósodott el**,
- A 2010. június 11-én hatályba lépett, a teljes hiteldíj mutató meghatározásáról, számításáról és közzétételéről szóló 83/2010. (III. 25.) Korm. rendelet (THM 2. rendelet) 2. § (1) bekezdése szerint a devizahitel a forinttól eltérő pénznemben folyósított és törlesztett hitel, míg a deviza alapú hitel **devizában nyilvántartott**, de forintban folyósított vagy törlesztett hitel,

- A deviza alapú kölcsön is devizakölcsön, mivel a **tartozás devizában van meghatározva**,
- A **deviza alapú kölcsön lényege, hogy az adós tartozása devizában keletkezik**, a kölcsön folyósítására és a törlesztésére pedig forintban kerül sor. A **tartozás devizában van megállapítva**, az adós forintban teljesítendő fizetési kötelezettsége ezért a forint erősödésétől, gyengülésétől függ. A **devizában meghatározott kölcsön**ért az adósnak a forint gyengülése esetén többet kell visszafizetnie, terhei növekednek, míg erősödése esetén kevesebbet, terhei csökkennek,
- A Ptk. pénztartozásra vonatkozó szabályai - ahogy arra a jogegységi határozat 1. pontja rámutat - kifejezetten lehetővé teszik, hogy **a felek a pénztartozást devizában róják ki**,
- A másik szokásos meghatározási mód az, hogy a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy **a kölcsön devizában kerül megállapításra**, a szerződésben meghatározott időpontban az ott meghatározott pénzügyi deviza vételi árfolyama figyelembe vételével, és ezt az összeget, valamint annak járulékait kell az adósnak forintban visszafizetnie a mindenkor irányadó eladási árfolyamon számítva,
- Erre csak úgy volt lehetőség, ha **devizában adósodik el**, ami egyben azt jelenti, hogy vállalja az árfolyamváltozás kockázatát, melynek iránya, mértéke előre nem látható, nem kiszámítható.
- Másrészt a pénzügyi intézmény az adós **devizában történt eladósodása** folytán nem jut őt meg nem illető előnyhöz

A fentiekre tekintettel tartottam fontosnak a devizában meghatározott követelés felperes általi levezetését. Ehhez képest **felperes még a nyilvántartásba vett devizaösszeget sem jelölte meg a peres eljárásban, miként arra az ítéletek sem hivatkoznak**. Alkotmányjogi szempontból azonban az alábbiak bírnak relevanciával.

A perbeli szerződés olyan fogyasztói kölcsönszerződés, mely a DH törvények hatálya alá tartozik. A **DH1 törvény 3. § (1) bekezdése** alapján a fogyasztói kölcsönszerződésben - az egyedileg megtárgyalt szerződési feltétel kivételével - **semmis az a kikötés**, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási **összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási** vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását **rendeli**. A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés szerinti semmis kikötés helyébe - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - mind a folyósítás, mind pedig a törlesztés (ide értve a törlesztőrészlet és a devizában megállapított bármilyen költség, díj vagy jutalék fizetését) tekintetében a **Magyar Nemzeti Bank hivatalos** deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lép.

A DH1 törvény 3. § (2) bekezdése tehát módosította az érintett fogyasztói kölcsönszerződéseket, a perbeli kölcsönszerződést is. A hivatkozott rendelkezés alapján számos olyan döntés született, amelyet az eljáró bíróságoknak figyelembe szükséges venniük.

A Kúria **4/2021. PJE határozatának** IV.3. pontja azt rögzíti, hogy:

„A DH2 törvény tehát az árfolyamrés alkalmazását és az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő tisztességtelen kikötésekkel kapcsolatos elszámolás keretében – a szabályozás lényegét tekintve – az érintett kölcsönszerződések részleges érvénytelensége folytán a

törlesztőrészletek megfelelő újraszámításáról és a semmis kikötések alapján teljesített befizetések elszámolásáról rendelkezett.

A Tisztelt Alkotmánybíróság 3330/2020. (VIII.5.) AB határozatához Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró által fűzött párhuzamos indokolás szerint:

„[34] Az Európai Bíróság gyakorlata alapján a fenti megállapítással szemben azonban kijelenthető, hogy a tisztességtelen feltételt (mely jelen esetben az alapügyben megállapított tényállás alapján feltehetően az ún. árfolyamrés mint másodlagos szerződési elem alkalmazásához kötődik) úgy kell tekinteni, mintha létre sem jött volna, ekként az indítványozó állított túlfizetése nem az elszámolás pillanatában keletkezik, hanem az első törlesztőrészlet megfizetését követően folyamatosan fennáll és növekszik, azaz nem a tisztességtelenség megállapítása időpontjának, hanem a tisztességtelen feltétel alkalmazása időpontjának (azaz gyakorlatilag a szerződéskötés időpontjának) van jelentősége annak megítélése szempontjából, hogy a fogyasztó késedelembe esett-e. Önmagában egy vagy több törlesztőrészlet megfizetésének elmulasztása csak akkor minősülhet fogyasztói késedelemnek, ha a fogyasztó bármely okból történő túlfizetésének mértéke nem éri el a meg nem fizetett törlesztőrészlet összegét. Csak ezzel az értelmezéssel biztosítható (az alapügyben megkötött szerződésre is alkalmazandó) 93/13/EGK irányelv 6. cikk (1) bekezdésének érvényesülése. Az uniós jog és a magyar jog devizahitelekkel kapcsolatos összhangjának biztosításával összefüggésben utalok (annak megisméltése nélkül) a 3297/2020. (VII. 17.) AB végzéshez fűzött párhuzamos indoklásomra is.”

A Tisztelt Alkotmánybíróság 3019/2017. (II. 17.) AB határozatának indokolása az alábbiakat rögzíti:

„[31] A DH2-törvény indokolása értelmében az „elszámolás a törvény alapján a jelenben történő korrekció”, a szabályozás célja az, hogy „a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni, mintha a szerződéskötés időpontja óta a 2014. évi XXXVIII. törvény [DH1-törvény] 3. §-ában meghatározott árfolyamon, valamint a szerződéskötéskori, eredeti kamatszinten történt volna az elszámolás.” A DH2-törvény 4. § (1) bekezdése ezzel összhangban a semmis kikötés alapján teljesített és a semmis kikötés figyelmen kívül hagyásával kiszámított törlesztőrészletek közötti különbözetnek a fogyasztó javára túlfizetésként történő elszámolását írja elő. Az 5. § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a fogyasztó követelését úgy kell kiszámítani, mintha a túlfizetéseket a túlfizetés időpontjában előtörlesztésként teljesítették volna.”

„[42] A DH1-törvény és a DH2-törvény [sem ez utóbbinak az indítványozók által megjelölt 4. § (1) bekezdése, sem pedig más rendelkezése] erre vonatkozó kifejezett rendelkezést nem tartalmaz – nem zárja ki a késedelemre alapított felmondás jogszerűtlenségének az elszámolás eredménye alapján történő utólagos megállapítását, de kifejezetten nem is teszi kötelezővé azt. A DH2-törvény az elszámolási elvek és az elszámolási szabályok között (3–5. §§) csak annyit ír elő, hogy a semmis kikötés alapján teljesített és az átszámított törlesztőrészletek közötti különbséget túlfizetésként kell elszámolni a fogyasztó javára. A fogyasztó követelését pedig úgy kell kiszámítani, mintha a túlfizetéseket azok időpontjában – az esedékességnél későbbi időpontban történt túlfizetés esetén a következő esedékesség időpontjában – előtörlesztésként teljesítették volna. A fogyasztói követelést főszabály szerint

a polgári jog általános szabályainak megfelelően elsősorban a költségre, azután a kamatra és végül a tőketartozásra kell elszámolni.”

Minthogy a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése orvosolta a szerződés (1) bekezdés szerinti érvénytelenségét (amely a kezdetektől fogva nem volt alkalmas joghatás kiváltására), a DH törvények szerinti elszámolás nem annyiból áll, hogy a **fogyasztói követelést szimplán kivonjuk a tartozásból az elszámolás fordulónapján**, hanem a **törlesztőrészleteket megfelelően újra kellett számítani** és a semmis kikötések alapján teljesített befizetéseket el kellett számolni. Ennek pedig marasztalásom alapját képező, F/15-F16 alatt csatolt kimutatás több okból sem felel meg.

A kimutatás egyrészt – mint arra fentebb már utaltam – a semmisnek minősített aktuális árfolyammal kalkulál, tehát a kimutatás nem a 2014. évi XXXVIII. törvény 3. § (2) bekezdésében meghatározott árfolyamot alkalmazza, így a kimutatás a keresetösszegszerűségének alátámasztására sem lehet alkalmas, amennyiben egy adós ilyen kimutatás alapján kerül marasztalásra (mint jómagam is), nem érvényesül az elszámolás szabályozásának azon célja, mely szerint a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni, mintha a szerződéskötés időpontja óta a 2014. évi XXXVIII. törvény [DH1-törvény] 3. §-ában meghatározott árfolyamon, valamint a szerződéskötéskori, eredeti kamatszinten történt volna az elszámolás. De ennél továbbmegyek:

Az Európai Unió Bíróságának **C-118/17. számú ítélete szerint:**

*„41. Ugyanakkor e 6. cikk (1) bekezdését illetően a Bíróság azt is kimondta, hogy azt úgy kell értelmezni, hogy egy tisztességtelennek minősített szerződési feltételt főszabály szerint úgy kell tekinteni, mint amely **nem is létezett, úgyhogy a fogyasztóra nézve nem fejthet ki joghatást**; ezen értelmezésnek azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását kell eredményeznie, **amelyben a fogyasztó az említett kikötés hiányában lenne** (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 61. pont).”*

Amennyiben marasztalásomra az F/15.F16 alatt csatolt kimutatás alapján került sor, abból az következik, hogy a tisztességtelennek minősített szerződési feltételek igenis léteztek, hiszen azokból vindikál magának felperes olyan jogot, ami alapján nekem ténylegesen magasabb összegben kellett törlesztenem, mint a tisztességtelen kikötések hiányában kellett volna. **A Miskolci Törvényszék összecszerűséggel kapcsolatos megállapítása éppen ezért a 6. cikk (1) bekezdésébe is ütközik**, hiszen a felperes kimutatása a tisztességtelen kikötéseken alapul. A Curia fent hivatkozott döntése alapjaiban cáfolja a jelen indítvánnyal érintett határozat összecszerűséggel kapcsolatos megállapításának alaposságát. Ettől eltérő kérdés, hogy a Törvényszék mankóként annak az elszámolásnak az adatait kívánta felhasználni, mely az adós marasztalásának alapjául nem szolgálhat.

További problémája az F/15-F/16 alatt csatolt kimutatásnak az (ami az előző hivatkozásból is következik), hogy tekintettel arra, hogy az nem tartalmazza a megfelelő árfolyamokon meghatározott törlesztő részleteket, az elszámolás fordulónapján a fogyasztói követelés összege szimplán kivonásra került a teljes tartozás összegéből, ami így nem felel meg a fent hivatkozott párhuzamos indokolásnak. Ezt egyébként a DH2 törvény szerinti elszámolási értesítő is alátámasztja.

A felülvizsgált elszámolásra tekintettel nem vitattam és jelenleg sem vitatom a fogyasztói követelés összegét, azonban az eljáró bíróságok hivatkoztak az elszámolásra is az összegszerűség körében (árfolyamok), így ezzel kapcsolatban szükséges néhány észrevételt tennem. Az elszámolás 2015. február 1. napjára készült, így az összegszerűség körében már csak azért sem lehet az alapján perdöntő megállapításokat tenni, mivel nem öleli fel a teljes futamidőt. Az elszámolási értesítő egyébként 3 részből áll, amelyek egymással sem koherensek.

Az első rész az első 4 oldal, ami tartalma szerint meghatározza a fogyasztói követelés összegét, megmutatja annak elszámolását és tájékoztat a szerződés módosulásáról. A második oldalon található harmadik táblázat utal arra, hogy az elszámolás fordulónapján állt fenn lejárt tartozásom 740,-Ft-ban, az esedékes tőketartozás a nyilvántartás devizanemében(!) 4.123.778,-Ft, a tartozásra elszámolt (levont) összeg 616.428,-Ft és a szimpla levonás következtében az elszámolás fordulónapját követően a nyilvántartás devizanemében(!) 3.507.350,-Ft tartozásom állt fenn. Tehát ezen első rész szerint a fogyasztói követelés összege szimplán kivonásra került a tartozásból, ami nem egyeztethető össze a fent hivatkozott párhuzamos indokolással, mely szerint a fogyasztói követelés nem az elszámolás fordulónapján keletkezik, arról nem is beszélve, hogy a táblázat nem veszi figyelembe az elszámolás előtti lejárt 740,-Ft-os tartozást.

A második rész a hiteltörténeti kimutatás. **A hiteltörténeti kimutatás melléklet (elszámolás 5. oldala) azonban nem felel meg a DH1 törvény 3. § (2) bekezdésének (és a párhuzamos indokolásnak sem) az alábbiak szerint:**

a hiteltörténeti kimutatás svájci frank összeget is tartalmazó egyetlen (jobbról a 4.) oszlopa sem veszi figyelembe a szerződésnek azt a nem elhanyagolható részét, mely szerint az **árfolyamkülönbözet költség**, márpedig a járulék nem tőkésedhet. Nekem a tőketartozásom aligha volt az egyes időszakokban a CHF oszlopban rögzített sorokban meghatározott CHF összeg, hiszen a feltüntetett összegek a forintban nyilvántartott tartozás és az árfolyamkülönbözet (költség) együttes összegét jelölhetik csupán az Üzletszabályzat 18.3.3. pontja alapján.

Amennyiben az Újrászámítás részletes levezetése táblázatot nézzük (a 6. oldaltól), az állapítható meg, hogy pl. **2013.12.28. napján a tőketartozás** (kamatszámítás alapja, „V” oszlop) **összege (2.103.044,-Ft) eltér** a Hiteltörténeti kimutatás táblázat szerint 2013.12.31. napján fennálló nem esedékes tőketartozás **3.893.949,-Ft**, azaz **15.772 CHF** összegétől. Ezen utóbbi kettő összeg hányadosa egyébként elvileg az MNB árfolyam a DH2 törvény 3. § (2) bekezdése alapján (<https://www.mnb.hu/arfolyam-tablazat?deviza=rbCurrencySelect&devizaSelected=CHF&datefrom=2013.12.30.&datetill=2013.12.31.&order=1>), azaz 242,14 Ft/CHF, azonban amennyiben az osztást elvégezzük, ténylegesen 246,889 Ft/CHF árfolyamot, tehát **a tisztességtelen árfolyamot kapjuk meg. A Hiteltörténeti kimutatás nem esedékes tőketartozás oszlopai tehát egyrészt nem következnek a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése által módosított szerződésből, másrészt tisztességtelen árfolyamot rögzítenek, így a felperes a kereseti követelése bizonyítékként alappal arra sem hivatkozhat.** (Érdekesség, hogy a forintban meghatározott tőketartozások jelentősen eltérnek 2013 decemberében. Ezek szerint több forintnyilvántartás is volt?)

Az elszámolás harmadik része, az újraszámítás részletes levezetése alapvetően kettő részből áll, az **A-L oszlopok a szerződés eredeti adataira utalnak, tehát a tisztességtelennek minősített adatokat is figyelembe veszik**, míg az O-Y oszlopok a szerződés újraszámított adatait képezik. A forint befizetések összegei az elszámolás következtében nem változtak, az M oszlop tehát elvileg nem változott meg az elszámolás következtében. Felperes F/15-F/16 alatt csatolt táblázatának első és alapvető hibája az, hogy nem az elszámolás O-Y oszlopainak adatait rögzítik, hanem az A-L oszlopok adatait.

Az újraszámítás részletes levezetésének részét képező G és V oszlop tartalmazza a kamatszámítás alapját. **A kamatszámítás alapja a tőketartozás**. Minthogy a G oszlop a tisztességtelen kikötéseket is figyelembe veszi, a **V oszlop adatai határozzák meg a tőketartozás alakulását, azonban végig forintban. A kirovó pénznem tehát végig forint volt.**

Az újraszámítás részletes levezetésének újraszámított adatokat rögzítő része megfelel a DH1 törvény 3. § (2) bekezdésének (és az AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolásnak), azonban utalok arra, hogy az árfolyamkülönbözet itt is költségként jelenik meg, hiszen a **T és U oszlopok szerint az elkülönül a tőke és kamat előírásokat tartalmazó R és S oszlopoktól**. (Ebből értelemszerűen következik az, hogy az árfolyamkülönbözet nem tőkésedik és nem is tőkésedhet!)

Annyi bizonyos, hogy a kereseti követelés összecszerúségének bizonyítására sem az elszámolás, sem pedig az F/15-F/16 alatt csatolt, tisztességtelen árfolyammal kalkuláló, így jogszabályba is ütköző kimutatás nem lehet alkalmas.

„A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is” (Indokolás [24]). „Az Alkotmánybíróság korábbi döntései szerint egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [11]–[13]}, a tárgyalás igazságosságának biztosítása {36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]}, a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}, a törvény által létrehozott bíróság {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]–[34]} független és pártatlan eljárása {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]}, illetve a perek ésszerű időn belül való befejezése {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [38]}.” {3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]}” (Tisztelt Alkotmánybíróság 3027/2018. (II. 6.) AB HATÁROZATÁNAK 13. francia bekezdése)

„A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségének megítélése, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés tekintetében felvetődik, hogy az [alkotmánybírósági határozattal] elbírált ügy tényállásához és alkotmányjogi tételeihez lényeges szempontból kapcsolódó, releváns alkotmányjogi kérdést is érintő más ügyekben kellően figyelembe vételre került-e az Alkotmánybíróság korábbi határozata. Mivel az Abtv. 39. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság határozata mindenkire – így az előttük folyó ügyben eljáró bíróságokra is értelemszerűen – kötelező, az Alkotmánybíróság indítványra ellenőrzi, vizsgálja, és szükség esetén az ítélet megsemmisítésével orvosolja,

hogy megfelelően érvényesítik-e a bíróságok a mindenkire nézve kötelező alkotmánybírósági határozat alkotmányos tartalmát” {17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [19]}.

A hatékony bírói jogvédelem igényének elve aligha érvényesül abban az esetben, ha egy kölcsönszerződés adósának marasztalására semmisnek minősített rendelkezések által alkalmazott árfolyamokkal kalkuláló kimutatás alapján kerül sor, különös tekintettel arra, ha az adós az alkalmazott árfolyamok semmisségére kifejezetten fel is hívta a jogvédelmet gyakorló bíróság figyelmét. Az eljárás ilyen körülmények mellett tisztességesnek aligha tekinthető.

A Tisztelt Alkotmánybíróság „*korábbi határozatának figyelmen kívül hagyása még abban az esetben is elérte volna az önkényes, és így contra constitutionem jogalkalmazás szintjét, ha az ítélet tartalmaz erre vonatkozó indokolást, tekintettel arra*” (párhuzamos vélemény [36] bekezdése), hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság határozatai mindenkire, így az eljáró bíróságokra nézve is kötelezőek, azonban a Tisztelt Alkotmánybíróság 3019/2017. (II. 17.) AB határozatának [31] és [42] bekezdéseiben megfogalmazott kritériumok sem teljesültek a másodfokú eljárásban a téves árfolyamokkal kalkuláló felperesi kimutatás Törvényszék általi elfogadása okán.

Összegezve: marasztalásunkra oly módon került sor, hogy a felperes nem bizonyította követelése összecszerúségét, mivel nem a felperes kimutatásában hivatkozott, a DH1 törvény alapján semmisnek minősült bázis árfolyammal, hanem a Magyar Nemzeti Bank középárfolyamának alkalmazásával kellett volna kiszámolni tartozásom összegét. A periratok között nem lelhető fel olyan dokumentum, ami az így kiszámolt tartozásunkat az eredetileg svájci frankban meghatározott tartozásból vezette volna le. A felperes által csatolt kimutatásokból nem ellenőrizhető, hogy a részteljesítéseimet milyen árfolyamon számolta el a tőkére és a kamatra, valamint a költségekre, milyen számítással határozta meg a szerződéskötés kori kölcsönösszegeből a keresetben érvényesített forint összeget. Az bizonyos, hogy egy olyan kimutatás alapján lettünk marasztalva, ami sem a jogszabályi előírásokat, sem a Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlatát, sem a vonatkozó PJE határozat megállapításait nem veszi figyelembe.

Marasztalásunk alapját képező, felperes által csatolt F/15-F/16 alatti kimutatás nem szolgálhatott volna a követelésének alátámasztásául. Az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja szerint az árfolyam-különbözet összegét úgy kell meghatározni, hogy az esedékes törlesztőrészlet összegét meg kell szorozni az aktuális árfolyam és a bázis árfolyam különbségével, majd az így kapott eredményt el kell osztani a bázisárfolyam mértékével. A bázisárfolyam a [REDACTED] Zrt. szerződésben meghatározott árfolyamtípusának a hitelfolyósítás napját követő, első banki napjának végén érvényben lévő árfolyama, míg az aktuális árfolyam a [REDACTED] Zrt., szerződésben meghatározott árfolyamtípusának, a törlesztőrészlet esedékessége napján érvényben lévő árfolyama. Ez utóbbi szerződési feltételek helyébe azonban a DH1 tv. 3. § (2) bekezdése alapján – a szerződés megkötésére visszamenőleges hatállyal – a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lépett. Ez azt jelenti, hogy a DH1 tv. 3. § (2) bekezdése alapján a bázisárfolyam a Magyar Nemzeti Bank által a hitelfolyósítás napját követő, első banki munkanapon érvényben lévő HUF/CHF árfolyam, míg az aktuális árfolyam a Magyar Nemzeti Bank által az adott havi törlesztőrészlet esedékessége napjának végén közzétett HUF/CHF árfolyam. Ezekre felperes kimutatása azonban nem utal. Felperes kimutatásában nem a

Magyar Nemzeti Bank által közzétett árfolyamok szerinti bázisárfolyam, illetve aktuális árfolyam szerint határozta meg az árfolyam-különbözet összegét az Üzletszabályzat 18.3.2. pontjában írt képlet figyelembevételével, így a kereset összegszerűségét felperes nem bizonyította. Az F/15-F/16 alatti kimutatás tehát a tisztességtelen összegeket tartalmazó törlesztő-részletekkel kalkulál a tisztességes részletek helyett, ami önmagában kizárta a bíróságok általi elfogadhatóságot, tekintve, hogy közel sem ugyanaz az eredmény, ha végig tisztességtelen összegekkel történik a számolás és az aktuálisan fennálló tőketartozásból 2-3 különböző tételben kerül sor a tisztességtelenül felszámított összeg levonására, mintha a tisztességes részletekkel kalkulálnak, tekintettel arra, hogy annak eltér a tőke- és a kamattartalma a tisztességtelen összegeket tartalmazó részletektől, így másként alakul a tőkegöngyölítés, ha eltérő az abból levont tisztességes törlesztő-részlet tőkerésze a tisztességtelen törlesztő-részlet szerinti tőkerésztől. Amennyiben más lesz az aktuálisan fennálló tőkerész, úgy a tőke után, a következő hónapra számolt törlesztő-részlet kamatrésze is el fog térni, ahogy minden más, a tőke után kalkulált késedelmi kamat, díj és költség-tétel is. Márpedig a DH törvények rendeltetése a deviza alapú kölcsönszerződésekben a különmű árfolyamok alkalmazását előíró, és az egyoldalú kamat-, költség- és díjmelésre vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelen voltának, semmisségének kimondás, e szerződési feltételek kiküszöbölése volt mind a múltra, mind a jövőre nézve, és a DH2 törvény 3. § (1) és 4. § (1) bekezdés e két semmis kikötés alkalmazásából eredő fogyasztói sérelmeket orvosolta a pénzügyi intézmények elszámolási kötelezettségének előírásával. Ehhez képest az F/15-F/16 alatti kimutatás teljes mértékben figyelmen kívül hagyja a DH törvények rendeltetését és célját azáltal, hogy az árfolyamrésszel, mint érvényes intézménnyel kalkulál. A jogerős ítélet alapján pedig a Törvényszék elfogadta a jogalkotó által tisztességtelennek minősített rendelkezéseken alapuló (tisztességtelen) árfolyammal történő kalkulálást marasztalásunk alapjaként. A Törvényszék ítéleti megállapítása alapján teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a DH1 törvény 3. § (1) bekezdése által megállapított érvénytelenséget, aminek hatására joghatás kiváltására alkalmatlan rendelkezések alapján került sor marasztalásunkra. Nekünk pedig ezen körülmény erőteljesen sérti alapjogainkat, ugyanis a törvényi elszámolás következtében módosult szerződéses rendelkezések és törlesztő részletek figyelembe vétele helyett az eljáró bíróságok a tisztességtelennek minősülő [és a DH2 törvény 3. § (2) bekezdése alapján a perbeli szerződésnek részét nem képező] rendelkezések alapján meghatározott árfolyamokat vették figyelembe, így a peres eljárás tisztessége nem érvényesült a hatékony bírói jogvédelem igénye elvének bíróságok általi megsértése okán.

A t. Alkotmánybíróság 3295/2019. (XI. 18.) AB végzése szerint:

„[38] Az Alkotmánybíróság a jogbiztonság követelményével összefüggésben megállapította ugyanakkor azt is, hogy egy szabályozás felülírása, kitágítása a bíróságok részéről már nem jogértelmezési, hanem contra legem jogalkalmazási – tulajdonképpen jogalkotási – tevékenységet jelent, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének a sérelmét. „A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás.” {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]}

[39] Az Alkotmánybíróság e megállapításokat irányadónak tekintette a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben, és elismerte, hogy a contra legem jogalkalmazás a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Ennek megállapításának azonban kivételes esetben lehet helye, és a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő –

hibája csak akkor merülhet fel, ha a következő – egymást erősítő – feltételek együttes fennállása megállapítható. Egyrészt a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazza. Másrészt, ezzel párhuzamosan, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe. Harmadrészt, ha a bíróság döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybalépítésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]}.

[40] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában tehát a *contra legem* jogértelmezés és jogalkalmazás csak kivételesen alapozza meg az alaptörvény-ellenességet, mégpedig akkor, ha a *contra legem* jogalkalmazás egyben – a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglalt feltételek fennállása esetén – alaptörvény-ellenesnek (*contra constitutionem*) minősül {lásd: 3280/2017. (XI. 2.) AB határozat, Indokolás [38]}.”

A t. Alkotmánybíróság 20/2017. (VII. 18.) AB határozata szerint:

„[29] A fentieket összefoglalva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a törvényszék *contra legem* jogalkalmazása három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ért fel az alkotmányossági sérelem szintjére, és sértette az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. Egyrészt a törvényszék a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az **indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolta meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta.** Másrészt, ezzel párhuzamosan, a törvényszék önkényesen járt el akkor, amikor a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe. Harmadrészt a törvényszék önkényesen járt el akkor is, amikor döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezte.”

A t. Alkotmánybíróság 3280/2017. (XI. 2.) AB határozata szerint:

„[38] Az Alkotmánybíróság az eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot az eljárás egészének minőségében ragadta meg {legutóbb: 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [17]}. Az Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh2.) összekapcsolta a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot és az önkényes jogalkalmazás tilalmát. Elvi élel kimondta: „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. **Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja.** Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel {Indokolás [23]}.” Az Alkotmánybíróság azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a jogalkalmazói önkény fennállását és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközését. Az Abh2. alapjául szolgáló esetben a bíróság *contra legem* jogalkalmazása három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ért fel az

alkotmányossági jogsérelem szintjére (Indokolás [29]). Tehát a contra legem jogértelmezés és jogalkalmazás önmagában nem alapozza meg az alkotmányellenességet. A contra legem jogalkalmazásnak egyben alkotmányellenesnek, azaz az Alaptörvénnyel ellentétesnek kell lennie (contra constitutionem).”

Esetemben a Törvényszék az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolta meg, hogy a követelés levezetése kapcsán miért fogadta el marasztalásom alapjaként a tisztességtelen árfolyamokkal kalkuláló felperesi kimutatást és miért tekintett el a DH1 törvény 3. § (2) bekezdésében meghatározott MNB árfolyammal kalkuláló kimutatás beszerzésétől, e törvényi rendelkezés alkalmazásától, valamint önkényesen járt el, amikor a tisztességes árfolyamokkal felváltott tisztességtelen kikötésekkel kalkuláló felperesi kimutatást fogadta el marasztalásom alapjaként, noha a jogalkotó a tisztességes árfolyamokkal történő kalkulációt rendelte alkalmazni. Ezen kívül a Törvényszék figyelmen kívül hagyta a t. Alkotmánybíróság 3019/2017. (II. 17.) AB határozata indokolásának 31. és 42. bekezdését, noha a Tisztelt Alkotmánybíróság határozatai mindenkire, így az eljáró bíróságokra nézve is kötelezőek.

Contra legem jogértelmezésre utal az is, hogy a Törvényszék megsértette a Pp. 265. § (1) bekezdését, a 2015. évi CXLV. törvényt nem a rendeltetése alapján, hanem jogainkat súlyosan sértve kiterjesztő módon értelmezte, valamint nem alkalmazta a rPtk. 207. § (2) bekezdését, hanem ehelyett egyszerűen mellőzte hivatkozásunk elbírálását.

A Pp. 265. § (1) bekezdése alapján felperesnek marasztalásunkhoz a követelése összegszerűségét bizonyítania kellett volna. A peres iratok között nincs olyan kimutatás, amely nyomon követhetően, számszakilag ellenőrizhető módon tartalmazta volna a követelés alakulását, felperes még a szerződés tárgyát sem határozta meg. Miként állapíthatta meg a Törvényszék vitatásunk ellenére azt, hogy a forintosításkor milyen összegű CHF tartozásunk állt fenn, ha a folyósított kölcsön CHF ellenértékét meg sem vizsgálta? Sehogy, ez egy általunk vitatott hitelezői nyilatkozat volt, aminek elfogadására a Pp. 266. § (1) bekezdésének közvetlen megsértésével került sor. (A bíróság az ellenérdekű fél által beismert, a felek által egyezően előadott, az ellenfél által bírói felhívás ellenére nem vitatott vagy e törvény értelmében nem vitatottnak tekintendő tényállítást valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel.) Arra ugyanis nincs jogszabályi lehetőség, hogy a bíróság az ellenérdekű fél által vitatott nyilatkozatot bizonyítás hiányában fogadjon el valósnak. Márpedig a Törvényszék összegszerűséggel kapcsolatos megállapításai – amellett, hogy ezek a teljes futamidőt nem is veszik figyelembe – önkényesek és még csak meg sem felelnek a szerződés tartalmának. A rPtk. 207. § (2) bekezdését a bíróságnak alkalmaznia szükséges, akár hivatkozás hiányában. Az egyedi szerződés, illetve az Üzletszabályzat szabályai között is fellelhetők olyanok, amelyekből az olvasható ki, hogy az árfolyamkülönbözet a tőketartozás összegét növeli, és ez alapján az árfolyam-különbözet után ügyleti kamat is felszámítható, míg vannak az egyedi szerződésnek és az Üzletszabályzatnak olyan rendelkezései, amelyek alapján az árfolyamkülönbözet a tőketartozást nem növelő költségnek minősül, így ez alapján az árfolyamkülönbözet az ügyleti kamatszámítás alapjául nem szolgálhat. Miután az a felek által nem vitatott tény, hogy mind az egyedi szerződési feltételeket, mind az Üzletszabályzat rendelkezéseit a felperesi jogelőd dolgozta ki, ezek egymásnak ellentmondó rendelkezéseiből adódó következményeket a felperesi jogelőd, illetve jogutódja, a felperes köteles viselni. Ennek megfelelően az rPtk. 207. § (2) bekezdése alapján az alperesekre kedvezőbb értelmezést szükséges elfogadni, így az Üzletszabályzat és az egyedi szerződési feltételek együttes értelmezéséből az következik, hogy az árfolyamkülönbözet összege kizárólag

költségként kezelendő, az a tőketartozás összegét nem növeli. A Törvényszék hivatkozásunkat figyelmen kívül hagyta, a hatékony bírói jogvédelem igénye nem teljesült, valamint megsértette a rPtk. 207. § (2) bekezdését azáltal, hogy az értelmezési szabályt azért nem alkalmazta, mert akkor az elsőfokú ítélet helybenhagyására nem kerülhetett volna sor (contra legem jogalkalmazás). Amennyiben a Törvényszék vizsgálta volna hivatkozásunkat és alkalmazta volna a rPtk. 207. § (2) bekezdését, aligha állapíthatta volna meg a szerződés deviza alapúságát és a kereset összecszerűségének bizonyítottságát a már kifejtettek alapján.

Az, hogy a Törvényszék a forintosítási értesítőben rögzített CHF összeget vitatásunk ellenére, bizonyítás hiányában fogadta el, annak tudható be, hogy a Törvényszék a forintosítási törvényt kiterjesztően értelmezte. Egyébként jelentősége van annak is, hogy a törvény 12. § (1) bekezdése alapján a forintra átváltásnál alkalmazott árfolyam a 2015. augusztus 19. napján az MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyam. Az művelet tehát mindössze annyiból áll, hogy a nyilvántartott CHF tartozást el kell osztani 287,22-vel és megkapjuk a forint tartozás összegét. Ebből pedig az is következik, hogy amennyiben az így kapott forint tartozás összegét elosztjuk a CHF tartozás összegével, 287,22 HUF/CHF árfolyamot kell kapnunk. Amennyiben a forintosítási értesítőben megjelölt 3.076.022 forint összeget elosztjuk a 10.710 CHF összegével, 287,21 HUF/CHF árfolyamot kapunk, ami ugyan nem eget verő eltérés, azonban okkal merül fel, hogy amennyiben devizában volt nyilvántartva a követelés, akkor a hitelező azt miért más árfolyammal osztotta el. Ez a körülmény mindenképpen alátámasztja azt, hogy a Törvényszék bizonyítatlan és általunk vitatott megállapításai megalapozatlanok.

Végül a teljesség kedvéért utalok arra is, hogy én kezesként nem voltam a kölcsönszerződés alanya, ezért az én nyilatkozatom a 2015. évi CXLV. törvény 13. § (1) bekezdés a) pontja körében indifferens lett volna, míg a szerződés b) pontja szerinti felmondására értelemszerűen nem voltam jogosult. Nekem – és kezesársamnak - kizárólag a peres eljárásban volt lehetőségem vitatni a perben érvényesített követelés összecszerűségét, azonban a Járásbíróság és a Törvényszék érdemi bizonyítás nélkül lefolytatott eljárása következtében kiszolgáltatottá váltam a felperessel szemben, amire nem került volna sor, ha a bíróságok jogaimat és kötelezettségeimet pártatlan módon és tisztességes tárgyaláson, nyilatkozataim és – főleg a vonatkozó anyagi és eljárási - jogszabályok figyelembe vételével állapították volna meg.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Tisztelettel előadom, hogy nem kezdeményeztem a jelen panasszal támadott ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

A jelen indítványt jogi képviselőm útján terjesztem elő, az ügyvédi meghatalmazás az indítvány mellékletét képezi.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Alulírott az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel az alábbi

jognyilatkozatot

teszem:

Kijelentem, hogy a jelen beadvány alapján induló alkotmánybíróági ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványommal összefüggésben nevem nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok / nem járulok hozzá.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

Panaszomhoz az alábbi dokumentumokat csatolom:

- ügyvédi meghatalmazást
- a peres eljárás alapját képező kölcsönszerződést, hitelkérelmet és kezesi nyilatkozatot
- a kölcsönszerződéshez tartozó Üzletszabályzatot
- a DH2 törvény szerinti elszámolási értesítőt
- a forintosítási értesítőt
- a kölcsönszerződés felmondását
- a jogutódlásról szóló értesítőt
- felperes F/15-F/16 alatt csatolt, marasztalásom alapját képező kimutatását
- az Encsi Járásbíróság 1.P.20.081/2021/24. számú ítéletét
- az ítélettel szemben előterjesztett fellebbezésemet
- a másodfokú eljárásban előadott nyilatkozataimat, amelyekre utal a jogerős ítélet
- A Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.637/2022/4. számú ítéletét
- A Kúria Gfv.I.30.132/2022/2. számú végzését

Budapest, 2022. december 21.

Tisztelettel:

képv:

Dr. Krizsa Lajos
ügyvéd
Krizsa Ügyvédi Iroda

